[2018] 4 ਐੱਸ.ਸੀ.ਆਰ. ਬਿਮਲ ਗੁਰੂੰਗ

ਬਨਾਮ

ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਓ.ਆਰ.ਐਸ.

(2017 ਦੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਅਪਰਾਧਿਕ) ਨੰਬਰ 182)

16 ਮਾਰਚ, 2018 [ਏ. ਕੇ. ਸੀਕਰੀ ਅਤੇ ਅਸ਼ੋਕ ਭੂਸ਼ਣ, ਜੇ.ਜੇ.]

ਜਾਂਚ: ਸੁਤੰਤਰ ਏਜੰਸੀ ਨੂੰ ਤਫ਼ਤੀਸ਼ ਦਾ ਤਬਾਦਲਾ - ਤਫ਼ਤੀਸ਼ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਲਈ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਦੁਰਲੱਭ ਅਤੇ ਅਸਾਧਾਰਣ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਨਿਆਂ ਕਰਨ ਅਤੇ ਜਨਤਾ ਦੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਜਾਂ ਰਾਜ ਪੁਲਿਸ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮਝਦਾ ਹੈ। ਭਰੋਸੇਯੋਗਤਾ ਦੀ ਘਾਟ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਇੱਕ ਨਿਰਪੱਖ, ਇਮਾਨਦਾਰ ਅਤੇ ਸੰਪੂਰਨ ਜਾਂਚ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਰਾਜ ਏਜੰਸੀਆਂ ਦੇ ਨਿਰਪੱਖ ਕੰਮ ਵਿੱਚ ਜਨਤਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਜਾਂਚ: ਕੇਂਦਰੀ ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀ ਨੂੰ ਜਾਂਚ ਦਾ ਤਬਾਦਲਾ - ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਅਤੇ ਗੋਰਖਾ ਜਨਮੁਕਤੀ ਮੋਰਚਾ (ਜੀਜੇਐਮ) ਦੇ ਹੋਰ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਦਰਜ ਸਾਰੀਆਂ ਐਫਆਈਆਰਜ਼ ਦੀ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸੁਤੰਤਰ ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀ ਕੋਲ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ - ਐਫਆਈਆਰਜ਼ ਆਈਪੀਸੀ, ਵਿਨਾਸ਼ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਦੇ ਤਹਿਤ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਪਰਾਧਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ। ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਐਕਟ, ਆਰਮਜ਼ ਐਕਟ, ਇੰਡੀਅਨ ਐਕਸਪਲੋਸਿਵ ਐਕਟ, ਡਬਲਯੂ.ਬੀ.ਐੱਮ.ਪੀ.ਓ ਐਕਟ ਅਤੇ ਨੈਸ਼ਨਲ ਹਾਈਵੇ ਐਕਟ ਟੀ – ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦਾ ਕੇਸ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਗੋਰਖਾਲੈਂਡ ਲਈ ਵੱਖਰੇ ਰਾਜ ਦੇ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਰਾਜ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਬਣੇ ਅੜਿੱਕੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਨੇਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਜੀਜੇਐਮ ਦੇ ਮੈਂਬਰ। ਝੂਠੇ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਫਸਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਜੀਵਨ ਲਈ ਇੱਕ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਖਤਰਾ ਸੀ - ਤਬਾਦਲੇ ਦੀ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਇਸ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਸੀ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਅਤੇ ਜੀਜੇਐਮ ਦੇ ਸਾਰੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਪੱਖਪਾਤ ਅਤੇ ਪੱਖਪਾਤ ਸੀ ਅਤੇ ਜੀਜੇਐਮ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਾਂਚ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੀ। ਸਿਆਸੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰੇਰਿਤ - ਆਯੋਜਤ: ਰਿਕਾਰਡ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਦਾਰਜੀਲਿੰਗ ਅਤੇ ਕਲੀਮਪੋਂਗ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਜਾਨ-ਮਾਲ ਨੂੰ ਹੋਏ ਭਾਰੀ ਨੁਕਸਾਨ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਸੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਹੁਣ ਸ਼ਾਂਤਮਈ ਅਤੇ ਜਮਹੂਰੀ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ - ਕਈ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਮੌਤ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪੁਲਿਸ ਕਰਮਚਾਰੀ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ ਦੁਆਰਾ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਦੋਵੇਂ ਧਿਰਾਂ - ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਅਤੇ ਜੀਜੇਐਮ ਦੇ ਹੋਰ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਸਾਹਮਣੇ ਆਏ - ਰਾਜ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਵਿਵਸਥਾ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਅਤੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੀ ਜਾਨ-ਮਾਲ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੈ - ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਕਹਿਣ 'ਤੇ ਦਰਜ ਐਫਆਈਆਰ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੇਸ ਜਾਂ ਹੋਰ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਰਾਜ ਦੇ ਪੱਖਪਾਤ ਕਾਰਨ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਸਤਾਉਣ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਰਾਜ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਾਂ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੋਈ ਪੱਖਪਾਤ ਜਾਂ ਬਦਨਾਮੀ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਫਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਪੱਖਪਾਤ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ - ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਇੱਕ ਢੁਕਵਾਂ ਕੇਸ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕੇਸਾਂ ਨੂੰ ਸਮੂਹਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਸੁਤੰਤਰ ਏਜੰਸੀ ਨੂੰ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕਰਨ ਲਈ ਧਾਰਾ 32 ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰੋ।

ਜਨਤਕ ਕਾਰਜਕਾਰੀ: ਕਰਤੱਵ ਅਤੇ ਸ਼ਕਤੀਆਂ - "ਰਾਜ" ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਕਰਤੱਵਾਂ ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਨਿਯਤ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਇਕਾਈ ਹੈ - ਰਾਜ ਦਾ ਰਾਜਪਾਲ ਰਸਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰਾਜ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਦੀ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨਿਹਿਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਸਿੱਧੇ ਜਾਂ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਉਸਦੇ ਅਧੀਨ - ਸੂਚੀ II, ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਸੱਤਵੀਂ ਅਨੁਸੂਚੀ ਦੀ ਐਂਟਰੀ । ਦੇ ਤਹਿਤ, "ਜਨਤਕ ਆਦੇਸ਼" ਰਾਜ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ - ਜਨਤਕ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਸਾਰੀਆਂ ਵਿਧਾਨਕ ਅਤੇ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਹਿਤ ਹਨ। ਰਾਜ - ਰਾਜ ਆਪਣੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅੰਗਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ - ਰਾਜ ਦੇ ਕਾਰਜਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸੌਂਪੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਪੁਲਿਸ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ: ਕਰਤੱਵ ਅਤੇ ਸ਼ਕਤੀਆਂ - ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਫੌਜਦਾਰੀ ਜਾਬਤਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਕਾਰਜ ਸੌਂਪੇ ਗਏ ਹਨ, ਨੂੰ ਕੋਡ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ - ਪਹਿਲੀ ਸੂਚਨਾ ਰਿਪੋਰਟ ਦਰਜ ਕਰਨਾ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਮਾਨਤਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮਿਲਦੀ ਹੈ - ਅਜਿਹੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਨ ਲਈ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਨਾ ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਅਥਾਰਟੀ ਜਾਂ ਰਾਜ ਤੋਂ ਕਿਸੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ F.I.R ਦਰਜ ਕਰਨ ਦੀ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨੂੰ ਛੱਡਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। Cr.P.C ਦੁਆਰਾ ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰ

ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ: ਆਰਟਸ.19(1)(ਏ) ਅਤੇ (ਬੀ) - ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ, ਸੀਮਾ - ਰੱਖੀ ਗਈ: ਆਰਟਸ.19(1)(ਏ) ਅਤੇ (ਬੀ) ਸਾਰੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨੂੰ ਬੋਲਣ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਜਨਤਕ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨਾ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਪਰ ਜਨਤਕ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਜਦੋਂ ਹਿੰਸਕ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਅਤੇ ਨਿੱਜੀ ਸੰਪਤੀਆਂ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਜਾਨਾਂ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਧਾਰਾ 19(1) ਅਧੀਨ ਗਾਰੰਟੀਸ਼ੁਦਾ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਤੋਂ ਪਰੇ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਦਿਆਂ ਸ

ਬਿਮਲ ਗੁਰੂੰਗ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਐਂਡ ਓ.ਆਰ.ਐਸ

ਹੋਲਡ: 1. ਕਾਨੂੰਨ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਤੈਅ ਹੈ ਕਿ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਹੋਰ ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੁਰਲੱਭ ਅਤੇ ਅਸਾਧਾਰਣ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਜਨਤਾ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਨਿਆਂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਲੱਗਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਜਿੱਥੇ ਰਾਜ ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਭਰੋਸੇਯੋਗਤਾ ਦੀ ਘਾਟ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 26] [862-ਸੀ]

ਕੇ.ਵੀ. ਰਾਜੇਂਦਰਨ ਬਨਾਮ ਪੁਲਿਸ ਸੁਪਰਡੈਂਟ, ਸੀਬੀਸੀਆਈਡੀ ਦੱਖਣੀ ਜ਼ੋਨ, ਚੇਨਈ (2013) 12 SCC 480 : [2013] 9 SCR 199 – 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ

2. ਆਰਟੀਕਲ 19 ਨਿੱਜੀ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਦੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਗੁਣਾਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਬੋਲਣ ਅਤੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਸ਼ਾਂਤੀਪੂਰਵਕ ਅਤੇ ਹਥਿਆਰਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਇਕੱਠੇ ਹੋਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਹਨ ਜੋ ਕਈ ਮੌਕਿਆਂ 'ਤੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨ ਤੋਂ ਝਲਕਦੇ ਹਨ। ਬੋਲਣ ਦੀ ਅਜ਼ਾਦੀ ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਾਰ ਸ਼ਬਦ ਜਾਂ ਮੂੰਹ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਆਡੀਓ ਵਿਜ਼ੂਅਲ ਸਾਧਨ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਵਾਰ ਵੇਖਣ ਦੇ ਪ੍ਰਸਾਰਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਆਪਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜਨਤਕ ਭਾਸ਼ਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਦਾ ਇੱਕ ਰੂਪ ਹੈ ਜੋ ਬੋਲਣ ਅਤੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦਾ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਵੀ ਹੈ। ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਧਾਰਾ 19(1)(a) ਦੇ ਤਹਿਤ ਗਾਰੰਟੀਸ਼ੁਦਾ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਦਾ ਇੱਕ ਢੰਗ ਵੀ ਹਨ। ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਭਾਵੇਂ ਰਾਜਨੀਤਿਕ, ਧਾਰਮਿਕ ਜਾਂ ਸਮਾਜਿਕ ਜਾਂ ਹੋਰ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਜੋ ਜਨਤਕ ਗੜਬੜੀ ਪੈਦਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਪਰੇਸ਼ਾਨੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਜਾਂ ਜਨਤਕ ਜਾਂ ਨਿੱਜੀ ਸ਼ਰਾਰਤ ਪੈਦਾ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਧਾਰਾ 19(1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇੱਕ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਇੱਕ ਅਸੈਂਬਲੀ ਦਾ ਰੂਪ ਲੈ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਫਿਰ ਵੀ ਇਰਾਦਾ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਅਥਾਰਟੀ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਾਉਣਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਸੰਚਾਰ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਸਮੂਹ ਦੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੇ ਸੁਭਾਅ ਤੋਂ ਹੀ ਇੱਕ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਈ ਰੂਪ ਲੈ ਸਕਦਾ ਹੈ; "ਇਹ ਰੌਲਾ-ਰੱਪਾ ਅਤੇ ਗੜਬੜ ਵਾਲਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ", ਉਦਾਹਰਨ ਲਈ, ਭੀੜ ਦੁਆਰਾ ਪੱਥਰ ਸੁੱਟਣ ਨੂੰ ਇੱਕ ਹਿੰਸਕ ਅਤੇ ਬੇਢੰਗੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਦੀ ਇੱਕ ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ ਦਰਸਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਧਾਰਾ 19(1)(ਏ) ਜਾਂ (ਬੀ) ਦੇ ਅੰਦਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। [ਪਰਾ 28] [862-G-H; 863-ਏ-ਡੀ]

ਅਨੀਤਾ ਠਾਕੁਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਜੰਮੂ ਅਤੇ ਕਸ਼ਮੀਰ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਹੋਰ (2016) 15 SCC 525 - 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ।

3.1 ਕਲਕੱਤਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦਾਰਜੀਲਿੰਗ ਅਤੇ ਕਲੀਮਪੋਂਗ ਦੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹਾਲਾਤ ਵਿਗੜ ਰਹੇ ਸਨ ਅਤੇ ਬਗਾਵਤ ਅਤੇ ਹਿੰਸਕ ਅੰਦੋਲਨ ਬੇਰੋਕ ਜਾਰੀ ਸਨ ਅਤੇ ਵਿਰੋਧ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਹੁਣ ਸ਼ਾਂਤਮਈ ਅਤੇ ਜਮਹੂਰੀ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ। ਵੱਖ-ਵੱਖ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰਜ਼ ਵਿੱਚ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਲੀਲ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਝੂਠੇ ਅਤੇ ਮਨਘੜਤ ਵਜੋਂ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਜਾਨ-ਮਾਲ ਨੂੰ ਹੋਏ ਭਾਰੀ ਨੁਕਸਾਨ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਮੌਜੂਦ ਹੈ। ਇਹ ਕਲਪਨਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਦੀ ਰਾਜ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਖੁਦ ਪੁਲਿਸ ਵਾਹਨਾਂ ਸਮੇਤ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਸਮਰਥਕਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਤਬਾਹ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪੁਲਿਸ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਸਮੇਤ ਕਈ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਮੌਤ ਨੂੰ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਕਥਿਤ ਅਪਰਾਧ ਗੰਭੀਰ ਅਪਰਾਧ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 121, 121ਏ, 153ਏ ਅਤੇ ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਐਕਟ, 1967 ਦੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਧਾਰਾ 307, 302 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਆਦਿ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਇੰਨੇ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦਾ ਤਬਾਦਲਾ ਨਾ ਤਾਂ ਵਿਵਹਾਰਕ ਹੈ। ਨਾ ਹੀ ਜਾਇਜ਼. ਧਾਰਾ 226 ਅਤੇ ਧਾਰਾ 32 ਅਧੀਨ ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਹਰੇਕ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਵਰਤਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 37-39] [868-G-H; 869-ਏ, ਸੀ-ਡੀ]

3.2 ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਕੇਸ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਜੀਜੇਐਮ ਦੇ ਨੇਤਾ ਵਜੋਂ ਇੱਕ ਵੱਖਰੇ ਰਾਜ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਰਾਜ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇੱਕ ਅੰਦੋਲਨ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਰਾਜ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਵਿਵਸਥਾ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਅਤੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੇ ਜਾਨ-ਮਾਲ ਦੀ ਰਾਖੀ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਅੰਦੋਲਨ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਅਤੇ ਸ਼ਾਂਤੀ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਕਦਮ ਚੁੱਕੇ ਜਾਣ। ਪੁਲਿਸ ਜਾਂ ਹੋਰ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਕਹਿਣ 'ਤੇ ਦਰਜ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੇਸਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਦਲੀਲ 'ਤੇ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਰਾਜ ਦੇ ਪੱਖਪਾਤ ਕਾਰਨ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸਤਾਉਣ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। "ਰਾਜ" ਇੱਕ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਇਕਾਈ ਹੈ ਜੋ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਕਰਤੱਵਾਂ ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਹੈ। ਰਾਜ ਦਾ ਰਾਜਪਾਲ ਰਸਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸ ਰਾਜ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਦੀ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨਿਹਿਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਸਿੱਧੇ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਰਾਜ ਦੇ ਕਾਰਜਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸੌਂਪੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਅਜਿਹੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਅਪਰਾਧਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਫੌਜਦਾਰੀ ਜਾਬਤਾ ਦੇ ਅਧੀਨ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਕਾਰਜ ਸੌਂਪੇ ਗਏ ਹਨ, ਨੂੰ ਫੌਜਦਾਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਜ਼ਾਬਤਾ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦਾ ਇਹ ਫ਼ਰਜ਼ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਉਹ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪਰਾਧ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਸੂਚਨਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਇੱਕ ਪਹਿਲੀ ਸੂਚਨਾ ਰਿਪੋਰਟ ਦਰਜ ਕਰੋ। ਅਜਿਹੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਨੂੰ ਦਰਜ ਕਰਨ ਲਈ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਨਾ ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਅਥਾਰਟੀ ਜਾਂ ਰਾਜ ਤੋਂ ਕਿਸੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ F.I.R ਦਰਜ ਕਰਨ ਦੀ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨੂੰ ਛੱਡਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। Cr.P.C ਦੁਆਰਾ ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰ

ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਅਤੇ ਜੀਜੇਐਮ ਦੇ ਸਮਰਥਕਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਗੰਭੀਰ ਅਪਰਾਧਾਂ ਵਿੱਚ ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਪੁਲਿਸ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਐਫਆਈਆਰ ਦਰਜ ਕਰਕੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਮਰਥਕਾਂ ਨੂੰ ਫਸਾਇਆ ਸੀ। ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ 'ਤੇ ਪੱਖਪਾਤ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਉਣੇ ਬਹੁਤ ਆਸਾਨ ਹਨ ਪਰ ਉਸ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ ਔਖਾ ਹੈ। ਵਿੱਚ

ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ, ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਨਾ ਤਾਂ ਕੋਈ ਦਲੀਲ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕੋਈ ਸਮੱਗਰੀ ਹੈ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਸਮੇਤ ਰਾਜ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਪੱਖਪਾਤ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਰਾਜ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਲਗਾਏ ਗਏ ਪੱਖਪਾਤ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਪਿਆ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਇਹ ਕਹਿਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਕਿ ਉਸਦੇ ਖਿਲਾਫ ਦਰਜ ਐਫਆਈਆਰ ਰਾਜ ਜਾਂ ਪੁਲਿਸ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੇ ਪੱਖਪਾਤ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਹਨ। [ਪੈਰਾ 41] [869-G-H;870-A-E, G-H; 871-ਏ-ਬੀ]

ਲਲਿਤਾ ਕੁਮਾਰੀ ਬਨਾਮ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਓ.ਆਰ.ਐਸ. (2014) 2 SCC 1 : [2013] 14 SCR 713 – ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ।

4. ਪੀੜਤ ਲਈ ਕੇਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵ ਰੱਖਦੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਸਹੀ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਅਤੇ ਢੁਕਵੇਂ ਸਬੂਤ, ਜੋ ਕਿ ਸਾਵਧਾਨੀ ਅਤੇ ਸਾਵਧਾਨੀ ਨਾਲ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਸਨ, ਇਕੱਠੇ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ, ਤਾਂ ਪੀੜਤ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਨੁਕਸਦਾਰ ਜਾਂਚ 'ਤੇ ਨਿਆਂ ਨਹੀਂ ਮਿਲਣਾ ਯਕੀਨੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਨੁਕਸਦਾਰ ਤਫ਼ਤੀਸ਼ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਗਲਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਫਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਸਨੂੰ ਅਗਲੇਰੀ ਜਾਂਚ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸਾਰੇ ਉਪਾਅ ਮੰਗਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਸਾਰੇ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਮਾਰਸ਼ਲ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੈ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਸਬੂਤਾਂ ਤੋਂ ਸੱਚਾਈ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਇੱਕ ਸਿਧਾਂਤ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਜਾਂਚ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਲਈ ਕਿਸੇ ਦੋਸ਼ੀ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਾਣ ਦਾ ਕੋਈ ਅੜਿੱਕਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਇਹ ਇੱਕ ਢੁਕਵਾਂ ਕੇਸ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਧਾਰਾ 32 ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੇਸਾਂ ਨੂੰ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇੱਕ ਸੁਤੰਤਰ ਏਜੰਸੀ ਨੂੰ. ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਨੂੰ ਰਾਜ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਜ਼ੁਲਮ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। [ਪੈਰਾ 46] [874-C-F]

ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਜਮਹੂਰੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਕਮੇਟੀ, ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਅਤੇ ਹੋਰ (2010) 3 SCC 571: [2010] 2 SCR 979 - ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ। ਧਰਮਪਾਲ ਬਨਾਮ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ (2016) 4 SCC 160 : [2016] 1 SCR 194 - ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮਿਥਿਲੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਰਾਜਸਥਾਨ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ (2015) 9 SCC 795; ਸੰਜੀਵ ਕੁਮਾਰ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਦੀ ਯੂਨੀਅਨ ਅਤੇ ਹੋਰ (2005) 5 SCC 510 - ਵੱਖਰਾ।

ਭਰਤ ਕੁਮਾਰ ਬਨਾਮ ਕੇਰਲਾ ਰਾਜ ਅਤੇ ਓ.ਆਰ.ਐਸ. ਏਆਈਆਰ 1997 ਕੇਰ। 291; ਭਾਰਤੀ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ (ਐਮ) ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਕੁਮਾਰ ਅਤੇ ਓ.ਆਰ.ਐਸ. (1998) 1 SCC 201 : [1997] 5 Suppl. SCR 131; ਜੇਮਸ ਮਾਰਟਿਨ ਬਨਾਮ ਕੇਰਲਾ ਰਾਜ (2004) 2 SCC 203 : [2003] 6 Suppl. SCR 910 - ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।ਕੇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ

[2010] 2 SCR 979 ਨੇ ਪੈਰਾ 17 ਦਾ ਅਨੁਸਰਣ ਕੀਤਾ

(2005) 5 SCC 510 ਵੱਖਰਾ ਪੈਰਾ 17

[2016] 1 SCR 194 ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਾ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਪੈਰਾ 17

(2015) 9 SCC 795 ਵੱਖਰਾ ਪੈਰਾ 17

[2013] 9 SCR 199 ਪੈਰਾ 26 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਏਆਈਆਰ 1997 ਕੇਰ। 291 ਪੈਰਾ 29 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ

[1997] 5 ਸਪਲ. SCR 131 ਨੇ ਪੈਰਾ 30 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ

[2003] 6 ਸਪਲ. SCR 910 ਨੇ ਪੈਰਾ 31 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ

(2016) 15 SCC 525 ਪੈਰਾ 32 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ

[2013] 14 SCR 713 ਨੇ ਪੈਰਾ 41 ਦਾ ਅਨੁਸਰਣ ਕੀਤਾ

ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਮੂਲ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ : 2017 ਦੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਅਪਰਾਧਿਕ) ਨੰ. 182।ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 32 ਦੇ ਤਹਿਤ। ਪੀ.ਐਸ.ਪਟਵਾਲੀਆ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਨਤਾਸ਼ਾ ਡਾਲਮੀਆ, ਹਰਸ਼ਿਕਾ ਵਰਮਾ, ਸਾਕਸ਼ੀ ਕੱਕੜ, ਸੋਮਿਰਨ ਸ਼ਰਮਾ, ਐਡਵਾਂਸ. ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਲਈ. ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਵੀ. ਮੋਹਨਾ, ਕਪਿਲ ਸਿੱਬਲ, ਏ.ਐੱਮ. ਸਿੰਘਵੀ, ਰਾਕੇਸ਼ ਦਿਵੇਦੀ, ਕਲਿਆਣ ਬੈਨਰਜੀ, ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ, ਐੱਸ. ਵਸੀਮ ਏ. ਕਾਦਰੀ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਮਾਧਵੀ ਦੀਵਾਨ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਨਿਧੀ ਖੰਨਾ, ਆਯੂਸ਼ ਪੁਰੀ, ਮੁਕੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਮਾਰੋਰੀਆ, ਸੁਹਾਨ ਮੁਖਰਜੀ, ਕੁਨਾਲ ਚੈਟਰਜੀ, ਰਾਜਾ ਚੈਟਰਜੀ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਨੰਦਨੀ ਮੁਖਰਜੀ, ਚੰਚਲ ਕੁਮਾਰ ਗਾਂਗੁਲੀ, ਪੀਯੂਸ਼ ਸਚਦੇਵ, ਅਦੀਲ ਅਹਿਮਦ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰੂਨਾ ਭੂਯਾਨ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਨੰਦਨੀ ਸੇਨ ਮੁਖਰਜੀ, ਐਡਵ. ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ। ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਅਸ਼ੋਕ ਭੂਸ਼ਣ, ਜੇ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ, ਗੋਰਖਾ ਜਨਮੁਕਤੀ ਮੋਰਚਾ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ "ਜੀਜੇਐਮ" ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ), ਨੇ ਇਹ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 32 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕਰਨ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਅਤੇ GJM ਦੇ ਹੋਰ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੁਤੰਤਰ ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀ ਨੂੰ ਦਰਜ ਕਰਵਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਪਹਿਲੀ ਸੂਚਨਾ ਰਿਪੋਰਟਾਂ। ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾਵਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ:-

ਬਿਮਲ ਗੁਰੂੰਗ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਐਂਡ ਓਆਰਐਸ [ਅਸ਼ੋਕ ਭੂਸ਼ਣ, ਜੇ.]

"ਏ. ਮੌਜੂਦਾ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਅਤੇ GJM ਦੇ ਹੋਰ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਦਰਜ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਾਰੀਆਂ FIRs ਦੀ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਪੁਲਿਸ ਤੋਂ NIA ਵਰਗੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੁਤੰਤਰ ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀ ਨੂੰ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕਰੋ। ਸੀਬੀਆਈ ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਸੁਤੰਤਰ ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀ ਜੋ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਹੈ; ਅਤ

B. ਮੌਜੂਦਾ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਅਤੇ GJM ਦੇ ਹੋਰ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਦਰਜ ਕੀਤੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਮੌਜੂਦਾ FIRs ਦੀ ਜਾਂਚ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਪੁਲਿਸ ਤੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੁਤੰਤਰ ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ NIA, CBI ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸੁਤੰਤਰ ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀ ਨੂੰ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕਰਨਾ ਜੋ ਦੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਦੀ ਸਰਕਾਰ; ਅਤੇ

C. ਮੈਂਡਮਸ ਦੀ ਰਿੱਟ ਜਾਂ ਮੰਦਾਮਸ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਹੋਰ ਰਿੱਟ, ਆਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨਾ, ਇਹ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਅਤੇ ਜੀਜੇਐਮ ਦੇ ਹੋਰ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਦਾਇਰ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਐਫਆਈਆਰ/ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ, ਜੋ ਕਿ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਚੱਲ ਰਹੇ ਅੰਦੋਲਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ। ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਉਕਤ ਸੁਤੰਤਰ ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ; ਅਤੇ

D. ਅਗਾਊਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਅਤੇ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਪੁਲਿਸ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤੀਆਂ ਐਫਆਈਆਰਜ਼ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦਾ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਕਦਮਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ, ਜਿਸ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਉਪਰੋਕਤ ਸੁਤੰਤਰ ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀ ਦੁਆਰਾ ਅਜਿਹੀ ਜਾਂਚ ਦੇ ਦੌਰਾਨ, ਅਨੁਸੂਚੀ P-4 ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ; ਅਤੇ

E. ਉਪਰੋਕਤ ਸੁਤੰਤਰ ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀ ਦੁਆਰਾ ਅਜਿਹੀ ਜਾਂਚ ਦੇ ਦੌਰਾਨ, ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਪੁਲਿਸ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਐਫਆਈਆਰਜ਼ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦਾ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਅਗਾਊਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਕਦਮਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ, ਅਤੇ

F. ਮੌਜੂਦਾ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਖਰਚੇ 'ਤੇ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੁਤੰਤਰ ਪੁਲਿਸ ਬਲ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਜੋ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਰਾਜ ਦੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਨੂੰ ਮੌਜੂਦਾ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ; ਅਤੇਜੀ. ਅੱਗੇ ਜਾਂ ਹੋਰ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕਰੋ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਮਾਣਯੋਗ ਅਦਾਲਤ ਢੁਕਵੀਂ ਅਤੇ ਉਚਿਤ ਸਮਝੇ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਇਸ ਦਿਆਲਤਾ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਡਿਊਟੀ ਬਾਉਂਡ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹਮੇਸ਼ਾ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ"

2. ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੀ ਜੀਜੇਐਮ, 2007 ਤੋਂ ਗੋਰਖਾਲੈਂਡ ਅੰਦੋਲਨ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਹੈ। ਜੀਜੇਐਮ ਇੱਕ ਰਜਿਸਟਰਡ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੇ ਵੀ ਇਸ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ ਹੈ। ਮਿਉਂਸੀਪਲ ਚੋਣਾਂ, ਜੀਟੀਏ (ਗੋਰਖਾਲੈਂਡ ਟੈਰੀਟੋਰੀਅਲ ਐਡਮਿਨਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ) ਦੀ ਖੁਦਮੁਖਤਿਆਰ ਸੰਸਥਾ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ, ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਅਤੇ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ। 18.07.2011 ਨੂੰ, ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਰਾਜ, ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰਾਲੇ, ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਗੋਰਖਾ ਜਨਮੁਕਤੀ ਮੋਰਚਾ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਤਿਕੋਣੀ ਸਮਝੌਤੇ 'ਤੇ ਹਸਤਾਖਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਖੁਦਮੁਖਤਿਆਰ ਸੰਸਥਾ (ਗੋਰਖਾਲੈਂਡ ਟੈਰੀਟੋਰੀਅਲ ਐਡਮਿਨਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ - "GTA"), ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ, ਵਿੱਤੀ ਅਤੇ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨਾਲ ਸ਼ਕਤੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੈ। ਗੋਰਖਾਲੈਂਡ ਟੈਰੀਟੋਰੀਅਲ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਐਕਟ, 2011 ਦਾਰਜੀਲਿੰਗ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਸਬ-ਡਿਵੀਜ਼ਨਾਂ, ਦਾਰਜੀਲਿੰਗ, ਕਲਿਮਪੋਂਗ, ਕੁਰਸਿਓਂਗ ਅਤੇ ਸਿਲੀਗੁੜੀ ਸਬ-ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਦੇ ਕੁਝ ਮੌਜ਼ਿਆਂ ਵਾਲੇ ਖੇਤਰ ਲਈ ਇੱਕ ਗੋਰਖਾਲੈਂਡ ਟੈਰੀਟੋਰੀਅਲ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਲਈ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕੁਝ ਮਾਮਲਿਆਂ ਲਈ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਨ ਲਈ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ 15.05.2017 ਨੂੰ, ਮਾਨਯੋਗ ਸਿੱਖਿਆ ਮੰਤਰੀ, ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇੱਕ ਪ੍ਰੈਸ ਕਾਨਫਰੰਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਦੇ ਸਾਰੇ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਬੰਗਾਲੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਗੋਰਖਿਆਂ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ, ਅਰਥਾਤ ਨੇਪਾਲੀ/ਗੋਰਖਾਲੀ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਜੋਂ ਦੇਖਿਆ। ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦੁਆਰਾ 16.05.2017 ਦੀ ਇੱਕ ਫੇਸਬੁੱਕ ਪੋਸਟ ਦਾ ਵੀ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਤਿੰਨ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਬੰਗਾਲੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਨੂੰ ਗੋਰਖਿਆਂ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਅਤੇ ਜੀਜੇਐਮ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਵਿਰੋਧ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

3. 30.05.2017 ਨੂੰ, ਜੀਜੇਐਮ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਲਈ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਬੁੱਧੀਜੀਵੀਆਂ ਦੀ ਇੱਕ ਇਨਡੋਰ ਮੀਟਿੰਗ ਬੁਲਾਉਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਹੈ ਕਿ ਕਈ ਵਿਅਕਤੀਆਂ 'ਤੇ ਧਾਰਾ 120-ਬੀ, 153ਏ, 505 ਅਤੇ 34 ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਵਿਧਾਨ (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ "ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ." ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਗਲਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਮਾਮਲਾ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਜੀਜੇਐਮ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਿਰੁੱਧ 06.06.2017 ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੋਰ ਐਫਆਈਆਰ ਦਰਜ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਜੀਜੇਐਮ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਅਤੇ ਸਮਰਥਕਾਂ ਵਿਰੁੱਧ 300 ਦੇ ਕਰੀਬ ਐਫਆਈਆਰ ਦਰਜ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਅਨੁਸੂਚੀ P-4 ਵਿੱਚ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ ਬਿਮਲ ਗੁਰੂੰਗ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਉਪਲਬਧ ਐਫਆਈਆਰਜ਼ ਦੀ ਸੂਚੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ 112 ਐਫਆਈਆਰਜ਼ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 31 ਐਫਆਈਆਰ ਵਿੱਚ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ-ਬਿਮਲ ਗੁਰੂੰਗ ਦਾ ਨਾਮ ਹੈ। ਐਫਆਈਆਰਜ਼ ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਤਹਿਤ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਪਰਾਧਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ; ਪਬਲਿਕ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਦੇ ਵਿਨਾਸ਼ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਐਕਟ; ਹਥਿਆਰ ਐਕਟ; ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ (ਰੋਕਥਾਮ) ਐਕਟ, 1967; ਭਾਰਤੀ ਵਿਸਫੋਟਕ ਐਕਟ; WBMPO ਐਕਟ ਅਤੇ ਨੈਸ਼ਨਲ ਹਾਈਵੇਜ਼ ਐਕਟ। ਵੱਖ-ਵੱਖ ਐਫਆਈਆਰਜ਼ ਵਿੱਚ, ਧਾਰਾਵਾਂ 121, 121ਏ, 143, 148, 149, 153ਏ, 186, 189, 323, 324,325, 326, 307, 332, 333,330 ਅਤੇ 323 ਸੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧਾਂ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਅਪਰਾਧ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ।

ਬਿਮਲ ਗੁਰੂੰਗ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਐਂਡ ਓਆਰਐਸ [ਅਸ਼ੋਕ ਭੂਸ਼ਣ, ਜੇ.]

4. ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦਾ ਕੇਸ ਅੱਗੇ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਸਮਰਥਕਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਝੂਠੀਆਂ ਐਫਆਈਆਰ ਦਰਜ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ ਅੱਗੇ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਕਿ 17.06.2017 ਨੂੰ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਜੀਜੇਐਮ ਸਮਰਥਕਾਂ 'ਤੇ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਅਤੇ ਮੈਂਬਰ, ਬੇਕਸੂਰ ਜੀਜੇਐਮ ਸਮਰਥਕਾਂ ਦੀ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਦੇ ਹਨ। 27.06.2017 ਨੂੰ, ਜੀਜੇਐਮ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਜੀਟੀਏ ਐਕਟ ਤੋਂ ਹਟ ਗਏ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਾਰੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਜੀਟੀਏ ਤੋਂ ਇਕਪਾਸੜ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਸਤੀਫਾ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। 03.07.2017 ਨੂੰ, GJM ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰੀ, ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਪੱਤਰ ਲਿਖ ਕੇ 17.06.2017 ਨੂੰ ਹੋਈ ਤਿੰਨ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਮੌਤ ਦੀ CBI ਜਾਂਚ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ 03.07.2017 ਨੂੰ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਵੀ ਲਿਖਿਆ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਜੂਨ, ਜੁਲਾਈ ਅਤੇ ਅਗਸਤ, 2017 ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਐਫਆਈਆਰਜ਼ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ 18.08.2017 ਨੂੰ ਦਾਰਜੀਲਿੰਗ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚ ਧਮਾਕਾ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਇਸ ਜੁਰਮ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਜੀਜੇਐਮ ਨੇਤਾਵਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ 2017 ਦਾ ਨੰਬਰ 182. ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ F.I.R ਦੇ ਸਮਾਨ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ FIR ਦਰਜ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। 2017 ਦਾ ਨੰਬਰ 182। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਅੱਗੇ 01.09.2017 ਨੂੰ ਇੱਕ ਦਾਵਾ ਭੂਟੀਆ, ਜੀਜੇਐਮ ਸਮਰਥਕ ਦੀ ਮੌਤ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸਦੀ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਵਿੱਚ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦਾ ਕੇਸ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਕਮ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਉਪਰੋਕਤ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਐਸਪੀ ਕਲਿਮਪੋਂਗ ਵਿਰੁੱਧ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਹੈ। 20.09.2017 ਨੂੰ, ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਗੋਰਖਾਲੈਂਡ ਟੈਰੀਟੋਰੀਅਲ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕਾਂ ਦੇ ਬੋਰਡ ਦਾ ਪੁਨਰਗਠਨ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਬਿਨੋਏ ਤਮਾਂਗ ਨੂੰ ਇਸਦੇ ਚੇਅਰਪਰਸਨ ਵਜੋਂ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਪੱਖ ਰੱਖਦੇ ਹਨ। ਬਿਨੋਏ ਤਮੰਗ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦਾ ਕਰੀਬੀ ਸਹਿਯੋਗੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਨਾਲ ਕਈ ਮਾਮਲਿਆਂ 'ਚ ਵੀ ਦੋਸ਼ੀ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। 26.09.2017 ਨੂੰ, ਮਾਨਯੋਗ ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰੀ, ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਬੰਦ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਬੰਦ ਦਾ ਸੱਦਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਜੀਜੇਐਮ ਦੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਸ਼੍ਰੀ ਰੋਸ਼ਨ ਗਿਰੀ ਦੁਆਰਾ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਸੀਆਰਐਲ) ਨੰਬਰ 148/2017 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਵੀ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿੱਥੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਦਖਲ ਨੂੰ ਜੀਜੇਐਮ ਦੁਆਰਾ ਅੰਦੋਲਨ ਦੇ 10 ਸਮਰਥਕਾਂ ਦੇ ਵਾਧੂ ਨਿਆਂਇਕ ਕਤਲਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਰਾਜ ਪੁਲਿਸ, ਜਿੱਥੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ 06.10.2017 ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਹੈ।

5. ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਪੁਲਿਸ ਦੁਆਰਾ ਦਾਰਜੀਲਿੰਗ ਦੇ ਪੈਟਲੇਬਾਸ ਅਤੇ ਲਿੰਬੂ ਬਸਤੀ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਕੇਂਦਰੀ ਬਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ 13.10.2017 ਦੇ ਛਾਪੇ ਦਾ ਵੀ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ, ਜਿੱਥੇ ਪੁਲਿਸ ਦੁਆਰਾ AK-47 ਰਾਈਫਲਾਂ ਦੀ ਬਰਾਮਦਗੀ ਨੂੰ ਝੂਠਾ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਪਰੋਕਤ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਸੁਤੰਤਰ ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀ ਨੂੰ ਸੌਂਪਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ।

ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਰਾਜ ਅਤੇ ਜੀਜੇਐਮ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਬਣੇ ਅੜਿੱਕੇ ਅਤੇ ਗੋਰਖਾਲੈਂਡ ਲਈ ਵੱਖਰੇ ਰਾਜ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਵਿੱਚ ਅੰਦੋਲਨ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਜੀਜੇਐਮ ਦੇ ਕਈ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਨੇਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਝੂਠਾ ਫਸਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਮਾਮੂਲੀ ਮਾਮਲੇ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਜੀਵਨ ਲਈ ਇੱਕ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਖਤਰਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 21 ਦੇ ਤਹਿਤ ਗਾਰੰਟੀਸ਼ੁਦਾ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਰਾਜ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਗੋਰਖਾਲੈਂਡ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਅਤੇ ਕਾਰਕੁਨਾਂ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਫਾਂਸੀ ਦੇ ਕੇ ਅਤੇ 200 ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮਰਥਕਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਖਮੀ ਕਰਕੇ ਜਮਹੂਰੀ ਅਤੇ ਸ਼ਾਂਤਮਈ ਅੰਦੋਲਨ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਪੂਰੀ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਿਆ ਹੈ।

6. 31 ਐਫ.ਆਈ.ਆਰਜ਼ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦਾ ਸਿੱਧਾ ਨਾਮ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਅਤੇ ਜੀਜੇਐਮ ਦੇ ਸਾਰੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਪੱਖਪਾਤ ਅਤੇ ਪੱਖਪਾਤ ਦਾ ਸੱਚਾ ਡਰ ਹੈ ਅਤੇ ਜੀਜੇਐਮ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਜਾਂਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਤ ਹੈ। 2017 ਦੀ ਐਫਆਈਆਰ ਨੰਬਰ 182 ਮਿਤੀ 19.08.2017 ਅਤੇ 2017 ਦੀ ਇੱਕ ਹੋਰ ਐਫਆਈਆਰ ਨੰਬਰ 8 ਮਿਤੀ 24.08.2017 ਨੂੰ ਇੱਕ ਹੋਰ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ, ਜੋ ਕਿ 44 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੂਰ ਹੈ, ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਕਥਿਤ ਧਮਾਕਿਆਂ ਦੀਆਂ ਦੋ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਐਫਆਈਆਰਜ਼ ਵਿੱਚ ਵਰਤੀ ਗਈ ਭਾਸ਼ਾ ਇੱਕ ਸਮਾਨ ਹੈ, ਜੋ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਡਰਾਫਟ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਧਮਾਕਿਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਐਫਆਈਆਰ ਦਰਜ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਜੀਜੇਐਮ ਦੇ 11 ਮੈਂਬਰ ਅਤੇ ਸਮਰਥਕ ਮਾਰੇ ਗਏ ਹਨ। ਉਪਰੋਕਤ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਆਧਾਰਾਂ 'ਤੇ, ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾਵਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ।

7. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ 20.112017 ਨੂੰ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਕੋਈ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਕਦਮ ਨਹੀਂ ਚੁੱਕੇ ਜਾਣਗੇ। ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਰਾਜ ਨੇ 20.11.2017 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਬੁਲਾਉਣ ਲਈ ਬਿਮਲ ਗੁਰੂੰਗ ਦੇ ਖਿਲਾਫ 53 ਅਤੇ 24 ਮੁਕੱਦਮੇ ਅਧੀਨ ਕੇਸਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ। ਦਾ ਜਵਾਬ ਉਪਰੋਕਤ ਆਈ.ਏ. ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਮਿਤੀ 23.11.2017 ਨੂੰ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। I.A. ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਜਵਾਬੀ ਹਲਫ਼ਨਾਮੇ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਤੋਂ 9 ਦੀ ਤਰਫ਼ੋਂ ਮੁੜ-ਜਵਾਬ ਹਲਫ਼ੀਆ ਬਿਆਨ। 2017 ਦਾ ਨੰਬਰ 125288 ਵੀ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਜਵਾਬੀ ਹਲਫ਼ਨਾਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਜਵਾਬੀ ਹਲਫ਼ਨਾਮਾ ਵੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

8. ਜਵਾਬੀ ਹਲਫ਼ਨਾਮੇ ਵਿੱਚ, ਰਾਜ ਨੇ ਇਹ ਕੇਸ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਈ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਸਿੱਖਿਅਤ ਸੀਜੇਐਮ, ਦਾਰਜੀਲਿੰਗ ਦੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੇ ਵਾਰੰਟ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਦੀ ਧਾਰਾ 82 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਤਹਿਤ ਇਕ ਘੋਸ਼ਣਾ ਪੱਤਰ ਵੀ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਖਿਲਾਫ. ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਲੋੜੀਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਉਸ ਨੇ ਧਾਰਾ 32 ਤਹਿਤ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ

ਹੈ ਅਤੇ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ। ਜਵਾਬੀ ਹਲਫਨਾਮੇ 'ਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ 56 ਅਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਚ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦਾ ਨਾਂ ਹੈ।

ਬਿਮਲ ਗੁਰੂੰਗ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਐਂਡ ਓਆਰਐਸ [ਅਸ਼ੋਕ ਭੂਸ਼ਣ, ਜੇ.]

ਇਹ ਕੇਸ ਮਈ, 2017 ਤੋਂ ਅਕਤੂਬਰ, 2017 ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਐਫਆਈਆਰਜ਼ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ। ਉਕਤ ਕੇਸਾਂ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਟੇਬਲ 1 ਵਿੱਚ ਜਵਾਬੀ ਹਲਫ਼ਨਾਮੇ ਦੇ ਪੰਨਾ ਨੰਬਰ 139 ਤੋਂ 145 ਉੱਤੇ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਟੇਬਲ 2 ਵਿੱਚ, ਵਿਰੋਧੀ ਹਲਫ਼ਨਾਮੇ ਦੇ ਪੰਨਾ 145 ਉੱਤੇ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ - ਬਿਮਲ ਗੁਰੂੰਗ ਦੇ ਖਿਲਾਫ 22 ਅਧੀਨ ਮੁਕੱਦਮਿਆਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਸਾਲ 2007 ਤੋਂ 2013 ਤੱਕ ਉਸਦੇ ਖਿਲਾਫ ਦਰਜ ਕੇਸਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਜਵਾਬੀ ਹਲਫਨਾਮੇ ਦੇ ਪੈਰਾ 7 ਵਿੱਚ, ਰਾਜ ਨੇ ਅੱਗੇ 47 ਕੇਸਾਂ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਦਿੱਤੇ ਹਨ, ਜੋ ਕਿ ਇਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ। ਜੂਨ ਤੋਂ ਅਕਤੂਬਰ, 2017 ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਦਰਜ ਪਹਿਲੀ ਸੂਚਨਾ ਰਿਪੋਰਟਾਂ। 47 ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਜਾਂਚ ਪੂਰੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਵੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰੇ ਸਮੱਗਰੀ ਪਾਏ ਜਾਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਦਰ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਪੀ.ਐਸ. ਧਾਰਾ 121/121A/153A/323/120B/ 307/302 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੇਸ ਨੰਬਰ 213/2017 ਮਿਤੀ 13.10.2017 ਨੂੰ ਅਸਲਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 25(i)(a)/27/35 ਅਤੇ ਧਾਰਾ 3/4 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਗਿਆ ਐਕਟ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਅਤੇ ਸਪਲੀਮੈਂਟਰੀ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।9. ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦਾ ਕੇਸ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸਾਲ 2007 ਵਿੱਚ, ਸ਼੍ਰੀ ਬਿਮਲ ਗੁਰੂੰਗ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ ਗੋਰਖਾ ਜਨਮੁਕਤੀ ਮੋਰਚਾ (ਜੀਜੇਐਮ) ਨੇ ਗੋਰਖਾਲੈਂਡ ਰਾਜ ਲਈ ਅੰਦੋਲਨ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ, ਜੋ ਗੋਰਖਾਲੈਂਡ ਖੇਤਰੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਐਕਟ ਦੇ ਗਠਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਾਲ 2011 ਵਿੱਚ ਖਤਮ ਹੋਇਆ। ਕਥਿਤ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਜਨੂੰਨ ਨੂੰ ਭੜਕਾ ਕੇ ਮਈ/ਜੂਨ, 2017 ਦੇ ਮਹੀਨੇ ਤੋਂ ਬਿਮਲ ਗੁਰੂੰਗ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਜੀਜੇਐਮ ਦੁਆਰਾ ਅੰਦੋਲਨ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਵਾਬੀ ਹਲਫ਼ਨਾਮੇ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜੀਜੇਐਮ ਨੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਪਹਾੜੀ 'ਤੇ ਬੰਗਾਲੀ ਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਥੋਪਣ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ ਜੀਜੇਐਮ ਨੇ ਆਪਣਾ ਅੰਦੋਲਨਕਾਰੀ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ ਜੋ 08.06.2017 ਨੂੰ ਹਿੰਸਕ ਅੰਦੋਲਨ ਦਾ ਰੂਪ ਲੈ ਗਿਆ ਜਦੋਂ ਪਟੀਸ਼ਨਰ-ਬਿਮਲ ਗੁਰੂੰਗ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ ਜੀਜੇਐਮ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਭਾਨੂ ਭਵਨ, ਦਾਰਜੀਲਿੰਗ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹਿੰਸਕ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕੀਤਾ, ਜਿੱਥੇ ਰਾਜ ਮੰਤਰੀ ਮੰਡਲ, ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸ. ਮੰਤਰੀ ਮੀਟਿੰਗ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਭੀੜ ਨੇ ਪਹਿਲੇ ਬੈਰੀਕੇਡ ਨੂੰ ਤੋੜਿਆ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਵੱਲ ਵਧਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪੱਥਰ ਅਤੇ ਬੰਬ ਸੁੱਟੇ। ਜੀਜੇਐਮ ਦੇ ਕੁਝ ਸਮਰਥਕਾਂ ਨੇ ਪੁਲਿਸ 'ਤੇ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਵੀ ਕੀਤੀ। ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਇਕੱਠ ਨੂੰ ਖਿੰਡਾਉਣ ਲਈ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਉਪਾਅ ਕਰਨੇ ਪਏ। 7 ਪੁਲਿਸ ਵਾਹਨ, ਇੱਕ ਪੁਲਿਸ ਸਹਾਇਕ ਬੂਥ, ਨਿੱਜੀ ਵਾਹਨ ਅਤੇ NBSTC ਬੱਸ ਨੂੰ ਸਾੜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ PSO ਤੋਂ ADG, ਉੱਤਰੀ ਬੰਗਾਲ ਸਮੇਤ ਕਈ ਪੁਲਿਸ ਕਰਮਚਾਰੀ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋ ਗਏ। 15.06.2017 ਨੂੰ, ਖਾਸ ਸੂਚਨਾ ਮਿਲਣ 'ਤੇ, ਪੁਲਿਸ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਪੈਟਲੇਬਾਸ਼, ਦਾਰਜੀਲਿੰਗ ਵਿਖੇ GJM ਦੇ ਪਾਰਟੀ ਦਫਤਰ 'ਤੇ ਛਾਪਾ ਮਾਰਿਆ, ਜਿੱਥੇ ਦੋ ਸੁਧਾਰੀ ਹਥਿਆਰ, ਗੰਨ ਪਾਊਡਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਅਪਰਾਧਕ ਵਸਤੂਆਂ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ। GJM ਦੇ ਸਮਰਥਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪੁਲਿਸ ਪਾਰਟੀਆਂ 'ਤੇ ਕਈ ਮੌਕਿਆਂ 'ਤੇ ਹਮਲੇ ਕੀਤੇ ਗਏ, ਜਿਸ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਭੜਕੀ ਭੀੜ ਨੂੰ ਕਾਬੂ ਕਰਨ ਲਈ ਦਰਜ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ।

ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ, ਦਾਰਜੀਲਿੰਗ ਨੇ 08.06.2017 ਨੂੰ ਸਥਾਨਕ ਗੜਬੜੀਆਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਨਾਗਰਿਕ ਅਥਾਰਟੀ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਲਈ ਫੌਜ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ ਨਿਵਾਸੀਆਂ ਅਤੇ ਸੈਲਾਨੀਆਂ ਦੇ ਜਾਨ-ਮਾਲ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਨੂੰ ਰੋਕਿਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਉਸ ਪੜਾਅ ਵਿੱਚ ਫੌਜ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ 24.06.2017 ਤੱਕ ਜਾਰੀ ਰਹੀ। 08.07.2017 ਨੂੰ ਦਾਰਜੀਲਿੰਗ ਅਤੇ ਜੋਰਬੰਗਲੋ PS ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਉਸੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਦੁਬਾਰਾ ਫੌਜ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। 18.07.2017 ਨੂੰ ਦਾਰਜੀਲਿੰਗ, ਜੋਰਬੰਗਲੋ, ਕੁਰਸਿਓਂਗ ਅਤੇ ਮਿਰਿਕ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਫੌਜੀ ਸਹਾਇਤਾ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਸ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ, ਸੀਏਪੀਐਫ ਦੀਆਂ 11 ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੀ ਵਾਧੂ ਟੁਕੜੀ ਪਹਾੜੀਆਂ ਵਿੱਚ ਤਾਇਨਾਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਤਾਇਨਾਤ ਸੀਏਪੀਐਫ ਦੀਆਂ 4 ਕੰਪਨੀਆਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ।

ਆਰਡਰ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਕੰਟਰੋਲ ਵਿੱਚ ਹੈ।

10. ਮਿਤੀ 13.10.2017 ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸੂਚਨਾ ਮਿਲਣ 'ਤੇ ਛੋਟੀ ਰੰਗੀਤ ਨਦੀ ਦੇ ਕੰਢੇ ਜੰਗਲ ਵਿਚ ਸਥਿਤ ਇਕ ਜਗ੍ਹਾ 'ਤੇ ਛਾਪੇਮਾਰੀ ਕੀਤੀ, ਜਿੱਥੇ ਛਾਪੇਮਾਰੀ ਦੌਰਾਨ ਪਟੀਸ਼ਨਰ-ਬਿਮਲ ਗੁਰੰਗ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਟੀਮ ਨੇ ਪੁਲਿਸ ਟੀਮ 'ਤੇ ਗੋਲੀਆਂ ਚਲਾ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਪੁਲਿਸ 'ਤੇ ਅਜਿਹੇ ਹਮਲੇ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਐਸ.ਆਈ. ਅਮਿਤਾਵਾ ਮਲਿਕ ਨੂੰ ਗੋਲੀ ਲੱਗ ਗਈ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ। ਛਾਪੇਮਾਰੀ ਦੌਰਾਨ ਪੁਲਿਸ ਨੇ 09 ਏਕੇ-47 ਰਾਈਫਲਾਂ, ਜਿਲੇਟਿਨ ਸਟਿਕਸ, ਡੇਟੋਨੇਟਰ ਅਤੇ 1800 ਜਿੰਦਾ ਗੋਲਾ ਬਾਰੂਦ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਛਾਪੇ ਦੌਰਾਨ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਲੇਖਾਂ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਜਵਾਬੀ ਹਲਫ਼ਨਾਮੇ ਦੇ ਪੰਨਾ ਨੰ: 50 ਤੋਂ 56 'ਤੇ ਪੈਰਾ 24 (hh) ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਜੰਗਲ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਸਥਿਤ ਇਸ ਜਗ੍ਹਾ ਨੂੰ ਬਿਮਲ ਗੁਰੂੰਗ ਦੇ ਗੁੰਡਿਆਂ ਲਈ ਹਥਿਆਰ ਸਿਖਲਾਈ ਕੈਂਪ ਵਜੋਂ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਜੀਜੇਐਮ ਨੇ ਜੂਨ, 2017 ਵਿੱਚ ਮੁਕੰਮਲ ਬੰਦ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਪੂਰੇ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ, ਜੋ ਬੰਦ 104 ਦਿਨਾਂ ਤੱਕ ਜਾਰੀ ਰਿਹਾ, ਪੁਲਿਸ, ਸੀਏਪੀਐਫ ਅਤੇ ਫੌਜ ਨੇ ਪੂਰੀ ਸੰਜਮ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਜਨਤਾ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਜਾਨ-ਮਾਲ ਦੀ ਰਾਖੀ ਲਈ ਤਾਕਤ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ। . ਜੀਜੇਐਮ ਸਮਰਥਕਾਂ ਦੇ ਹਿੰਸਕ ਹਮਲੇ ਕਾਰਨ ਦੋ ਪੁਲਿਸ ਕਰਮੀਆਂ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਅਤੇ 119 ਪੁਲਿਸ ਕਰਮਚਾਰੀ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋ ਗਏ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਹਿੰਸਕ ਅੰਦੋਲਨਕਾਰੀਆਂ ਨੇ 25 ਪੁਲਿਸ ਵਾਹਨਾਂ ਸਮੇਤ 76 ਵਾਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸਾੜ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ 17 ਪੁਲਿਸ ਵਾਹਨਾਂ ਸਮੇਤ 37 ਵਾਹਨਾਂ ਦੀ ਭੰਨਤੋੜ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 20 ਪੁਲਿਸ ਇਮਾਰਤਾਂ/ਸੰਪੱਤੀਆਂ ਸਮੇਤ 168 ਇਮਾਰਤਾਂ/ਸੰਪੱਤੀਆਂ ਨੂੰ ਅੱਗ ਲਗਾਈ।ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 05 ਪੁਲਿਸ ਸਮੇਤ 31 ਇਮਾਰਤਾਂ/ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦੀ ਭੰਨਤੋੜ ਕੀਤੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ। ਬੰਦ ਦੇ ਪੂਰੇ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਸਾਰੇ ਸਕੂਲ ਅਤੇ ਕਾਲਜ 104 ਦਿਨਾਂ ਲਈ ਬੰਦ ਰਹੇ। ਪਹਾੜੀਆਂ ਵਿੱਚ ਚਾਹ ਦੇ ਬਾਗਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਚਾਹ ਦੇ ਬਾਗਾਂ ਦੇ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੀ ਰੋਜ਼ੀ-ਰੋਟੀ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ। ਬੰਦ ਨੇ ਦਾਰਜੀਲਿੰਗ ਦੇ ਵਿਸ਼ਵ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਚਾਹ ਉਦਯੋਗ 'ਤੇ ਬੁਰਾ ਅਸਰ ਪਾਇਆ। ਬੈਂਡ ਨੇ ਦਾਰਜੀਲਿੰਗ ਦੇ ਪ੍ਰਫੁੱਲਤ ਸੈਰ-ਸਪਾਟਾ ਉਦਯੋਗ ਨੂੰ ਵੀ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕੀਤਾ।

ਦਾਰਜੀਲਿੰਗ, ਕਲੀਮਪੋਂਗ ਅਤੇ ਅਲੀਪੁਰਦੁਆਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪੁਲਿਸ 'ਤੇ ਹਮਲੇ, ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਇਕੱਠ, ਅੱਗਜ਼ਨੀ, ਦੰਗੇ, ਬੰਬ ਧਮਾਕੇ, ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਆਦਿ ਦੇ ਕੁੱਲ 371 ਕੇਸ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। 371 ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 56 ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਮੁਲਜ਼ਮ ਵਜੋਂ ਨਾਮਜ਼ਦ ਹਨ। ਪੁਲੀਸ ਵੱਲੋਂ 371 ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 145 ਕੇਸਾਂ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਦੋਂਕਿ ਹੋਰ ਕੇਸ ਪੀੜਤਾਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ 'ਤੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ।

11. ਜਵਾਬੀ ਹਲਫ਼ਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਲੜੀਵਾਰ ਬੰਬ ਧਮਾਕਿਆਂ ਦਾ ਵੀ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਅਤੇ ਜੀਜੇਐਮ ਦੇ ਹੋਰ ਸਮਰਥਕਾਂ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਿਸ ਲਈ ਕਈ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਜੀਜੇਐਮ ਸਮਰਥਕਾਂ ਨੇ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਹਿੰਸਾ ਕੀਤੀ ਜਿਸ ਨਾਲ ਨਿੱਜੀ ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਗਿਆ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ, ਸਮਰਥਕਾਂ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ 'ਤੇ ਹਮਲੇ, ਅੱਗਜ਼ਨੀ, ਦੰਗੇ ਆਦਿ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਰਾਹਤ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਸਮਰਥਕਾਂ 'ਤੇ ਝੂਠੇ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਪੁਲਿਸ ਵੱਲੋਂ ਲਗਾਏ ਗਏ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੀ ਬਰਾਮਦਗੀ ਅਤੇ ਅਸਲਾ ਬਰਾਮਦ ਹੋਣ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਸਿਰੇ ਤੋਂ ਨਕਾਰਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਰਾਜ ਨੇ 2017 ਦੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 15306 ਵਿੱਚ ਕਲਕੱਤਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦਾ ਵੀ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ 16.06.2017, 07.07.2017, 11.07.2017 ਅਤੇ 14.07.2017 ਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਹਨ।

12. ਰਾਜ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਵੀ ਆਪਣੇ ਹੁਕਮਾਂ ਵਿੱਚ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਦਾਰਜੀਲਿੰਗ ਅਤੇ ਕਲਿਮਪੋਂਗ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤੀ ਦਿਨ-ਬ-ਦਿਨ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਵਿਗੜਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਬਗਾਵਤ ਅਤੇ ਹਿੰਸਕ ਅੰਦੋਲਨ ਬੇਰੋਕ ਜਾਰੀ ਹਨ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਖੁਦ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸੀਆਰਪੀਐਫ ਦੀਆਂ ਚਾਰ ਹੋਰ ਕੰਪਨੀਆਂ ਤਾਇਨਾਤ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਹਨ, ਜੋ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਤੈਨਾਤ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ 19.07.2017 ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਰਾਜ ਨੇ ਸਮਰਥਕਾਂ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਾਧੂ ਨਿਆਂਇਕ ਹੱਤਿਆ ਤੋਂ ਲਗਾਤਾਰ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਲਈ ਕਿਸੇ ਜਾਂਚ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਵੀ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਖੌਤੀ ਜਮਹੂਰੀ ਅਤੇ ਕਥਿਤ ਸ਼ਾਂਤਮਈ ਅੰਦੋਲਨ ਨੂੰ ਠੱਲ੍ਹ ਪਾਉਣ ਲਈ ਰਾਜ ਦੀਆਂ ਏਜੰਸੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਕੋਈ ਘਟੀਆ ਕਦਮ ਚੁੱਕੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਹ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਗਲਤ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ, ਭੌਤਿਕ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਦਬਾਉਣ ਨਾਲ ਭਰਪੂਰ, ਕੋਈ ਰਾਹਤ ਨਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ। ਇਹ ਉਹ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਹੈ ਜੋ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾ ਕਰਕੇ ਅਤੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਨਾ ਹੋ ਕੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਤੋਂ ਬਚ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜਵਾਬੀ ਹਲਫ਼ਨਾਮੇ ਵਿੱਚ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੇ ਜਨਤਕ ਅਤੇ ਨਿੱਜੀ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਨੂੰ ਹੋਏ ਨੁਕਸਾਨ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਤਸਵੀਰਾਂ ਨੱਥੀ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ, ਖਾਸ ਕੇਸਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਵਾਲੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਵੀ ਜਵਾਬੀ ਹਲਫ਼ਨਾਮੇ ਦੇ ਨਾਲ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ।

13. ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ ਸੁਤੰਤਰ ਜਾਂਚ ਦੀ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਮੁੜ ਜਵਾਬੀ ਹਲਫ਼ਨਾਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਇੱਕ ਜਾਣਿਆ-ਪਛਾਣਿਆ ਸਿਆਸੀ ਨੇਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਰਾਜ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀਆਂ ਏਜੰਸੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਸਤਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਜੂਨ, 2017 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪੁਲਿਸ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਅੱਗੇ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਖਿਲਾਫ 2017 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਏ ਕੇਸਾਂ ਨੂੰ ਜੀਟੀਏ ਐਕਟ, 2011 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਵਾਪਸ ਲਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਸਾਲ 2011 ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਹੋਏ ਤ੍ਰਿਪੜੀ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਧਾਰਾ 29 ਦਾ ਵੀ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦਾ ਕੇਸ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਮਈ, 2017 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਾਰੇ ਕੇਸ ਜੀਜੇਐਮ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਦਬਾਉਣ ਅਤੇ ਧਮਕੀ ਦੇਣ ਅਤੇ ਗੋਰਖਾ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਜਾਇਜ਼ ਸਿਆਸੀ ਅੰਦੋਲਨ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਜੋ ਆਪਣੀ ਪਛਾਣ, ਹੋਂਦ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਹੋਂਦ ਦੀ ਰਾਖੀ ਲਈ ਵੱਖਰੇ ਰਾਜ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਦਿਲਚਸਪੀਆਂ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਜਮਹੂਰੀ ਅਤੇ ਸ਼ਾਂਤਮਈ ਅੰਦੋਲਨ ਨੂੰ ਦਬਾਉਣ ਲਈ ਪੂਰੀ ਸਖ਼ਤੀ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਿਆ ਹੈ। ਲਗਭਗ ਸਾਰੇ ਕੇਸ ਰਾਜ ਪੁਲਿਸ ਦੁਆਰਾ, ਮਨਘੜਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੀ ਸੂਓ-ਮੋਟੋ ਨੋਟਿਸ ਲੈ ਕੇ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਣ ਅਤੇ ਜਾਇਜ਼ ਸਿਆਸੀ ਅੰਦੋਲਨ ਨੂੰ ਦਬਾਉਣ ਲਈ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਜਾਂਚ ਪੂਰੀ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕੁਝ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰਜ਼ ਅਤੇ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟਾਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਜੋ ਕਿ ਜਵਾਬੀ ਹਲਫ਼ਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਨੱਥੀ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਸਾਫ਼ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਕਰਨ ਦੀ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਸ਼ੁਰੂ ਤੋਂ ਹੀ ਮੌਜੂਦ ਹੈ ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਹੈ। ਹੋਈ। ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਥਿਆਰ ਸੀਲਬੰਦ ਅਤੇ ਮੋਹਰ ਵਾਲੇ ਪੈਕੇਟ ਹਨ, ਜੋ ਕਿ ਅਸਲਾ ਪੁਲੀਸ ਨੇ ਸਿਰਫ਼ ਕਿਸੇ ਮਲਖਾਨੇ ਤੋਂ ਹੀ ਲਾਇਆ ਸੀ। ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ (ਰੋਕਥਾਮ) ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਬੰਬ ਧਮਾਕਿਆਂ ਦੇ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਾਰੇ ਕੇਸ ਝੂਠੇ ਹਨ ਅਤੇ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਜਦੋਂ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ 17.08.2017 ਨੂੰ ਇੱਕ ਸ਼੍ਰੀ ਮਦਨ ਤਮਾਂਗ ਦੇ ਕਤਲ ਤੋਂ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਤੋਂ ਡਿਸਚਾਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।ਸਿੱਕਮ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਦਾਖਲ ਹੋ ਕੇ ਦਾਵਾ ਭੂਟੀਆ ਨੂੰ ਫਾਂਸੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। 01.09.2017 ਨੂੰ, ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਪੁਲਿਸ, ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਆਫ਼ ਪੁਲਿਸ, ਸ਼੍ਰੀ ਯਾਦਵ, ਕਲੀਮਪੋਂਗ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ ਨਾਮਚੀ, ਸਿੱਕਮ ਵਿੱਚ ਡੂੰਘੇ ਅੰਦਰ ਗਈ ਅਤੇ ਦਾਵਾ ਭੂਟੀਆ ਨਾਮਕ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਭੜਕਾਹਟ ਦੇ ਗੋਲੀ ਮਾਰ ਦਿੱਤੀ, ਜਿਸ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਨਾਮਚੀ ਪੁਲਿਸ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਐਫਆਈਆਰ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਐਸ.ਪੀ., ਕਲੀਮਪੋਂਗ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਪੁਲਿਸ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਥਾਣਾ ਜਵਾਬੀ ਹਲਫ਼ਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਜੀਜੇਐਮ ਦੇ ਕੁਝ ਸਮਰਥਕਾਂ ਦੀ ਮੌਤ ਦਾ ਵੀ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ 11 ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਨਾਮ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੌਤ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪੁਲਿਸ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਹੋਈ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੇ ਜੀਜੇਐਮ ਦੇ ਨਿਰਦੋਸ਼ ਸਮਰਥਕਾਂ 'ਤੇ ਅੱਤਿਆਚਾਰ ਕਰਨਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਹੋਰ ਦੋਸ਼ ਹੈ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਸਮਰਥਕਾਂ ਨੂੰ ਚੁਣ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਤਮ ਸਮਰਪਣ ਕਰਨ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਸਪਾਂਸਰ ਕੀਤੇ ਨੇਤਾ ਪ੍ਰਤੀ ਆਪਣੀ ਵਫ਼ਾਦਾਰੀ ਬਦਲਣ ਦੀਆਂ ਧਮਕੀਆਂ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ।

ਬਿਮਲ ਗੁਰੂੰਗ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਐਂਡ ਓਆਰਐਸ [ਅਸ਼ੋਕ ਭੂਸ਼ਣ, ਜੇ.]

14. ਅਸੀਂ ਸੁਣਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀ ਪੀ.ਐਸ. ਪਟਵਾਲੀਆ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਕਪਿਲ ਸਿੱਬਲ, ਸਿੱਖਿਅਤ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਡਾ: ਏ.ਐਮ. ਸਿੰਘਵੀ, ਸਿੱਖਿਅਤ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ, ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਕੇਸ਼ ਦਿਵੇਦੀ, ਸਿੱਖਿਅਤ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਕਲਿਆਣ ਬੈਨਰਜੀ, ਸਿੱਖਿਅਤ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਲਈ ਸੁਣਿਆ ਗਿਆ। ਸਿੱਖਿਅਤ ਅਟਾਰਨੀ ਜਨਰਲ ਯੂਨੀਅਨ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਭਾਰਤ ਦੇ.

15. ਸ਼੍ਰੀ ਪੀ.ਐੱਸ. ਪਟਵਾਲੀਆ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਜੋ ਜੀਜੇਐਮ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਤੇ ਆਗੂ ਹੈ, ਉਹ ਵੱਖਰੇ ਗੋਰਖਾਲੈਂਡ ਰਾਜ ਦੀ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਚੱਲ ਰਹੀ ਮੰਗ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਜਮਹੂਰੀ ਅਤੇ ਸ਼ਾਂਤਮਈ ਅੰਦੋਲਨ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਖਿਆ ਮੰਤਰੀ ਅਤੇ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਰਾਜ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕੀਤੀ ਕਿ ਬੰਗਾਲੀ ਨੂੰ ਪੂਰੇ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਲਾਜ਼ਮੀ ਭਾਸ਼ਾ ਹੋਵੇਗੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ 30.05.2017 ਨੂੰ ਬੁੱਧੀਜੀਵੀ ਅਤੇ ਸਾਹਿਤਕਾਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੇ ਅਦਾਨ-ਪ੍ਰਦਾਨ ਲਈ ਮੀਟਿੰਗ ਸੱਦੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਸਬੰਧੀ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਭੜਕਾਹਟ ਦੇ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਉਸਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਅਤੇ ਅੰਦੋਲਨ ਜਿਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਅਤੇ ਜੀਜੇਐਮ ਦੇ ਹੋਰ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਐਫਆਈਆਰ ਦਰਜ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਜੋ ਕਿ ਝੂਠੀਆਂ ਅਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਕਾਰਨ ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਅਤੇ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਹੋਰ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਸਤਾਉਣ ਲਈ ਸਨ। ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਵਿੱਚ ਜੀਜੇਐਮ ਦੇ ਕਈ ਮੈਂਬਰ ਮਾਰੇ ਗਏ ਹਨ ਜਦੋਂ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਅਤੇ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਹੋਰ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਸਮਰਥਕਾਂ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਲਈ ਐਫਆਈਆਰ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਅਵਿਸ਼ਵਾਸ਼ਯੋਗ ਅਤੇ ਝੂਠੀ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬੰਬ ਧਮਾਕੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ 2017 ਦੀ ਐਫਆਈਆਰ ਨੰਬਰ 182 ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੀਆਂ ਕਈ ਹੋਰ ਐਫਆਈਆਰਜ਼ ਸ਼ਬਦ-ਸ਼ਬਦ ਸਮਾਨਤਾ ਨਾਲ ਦਰਜ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ ਜੋ ਦਰਸਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਐਫਆਈਆਰ ਸਿਰਫ਼ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਫਸਾਉਣ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਮਸ਼ੀਨੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਦਰਜ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਕਹਿਣ 'ਤੇ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਜਮਹੂਰੀ ਅਤੇ ਸ਼ਾਂਤਮਈ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਵਿਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਐਫਆਈਆਰ ਦਰਜ ਕੀਤੀਆਂ ਸਨ। ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਹਥਿਆਰਾਂ ਅਤੇ ਗੋਲਾ ਬਾਰੂਦ ਦੀ ਕਥਿਤ ਬਰਾਮਦਗੀ ਝੂਠੀ ਅਤੇ ਜਾਅਲੀ ਹੈ। ਇਹ ਏ.ਕੇ.-47, ਹਥਿਆਰ ਅਤੇ ਗੋਲਾ ਬਾਰੂਦ ਦੀ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਰਿਕਵਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਜਿਸ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਅਤੇ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਹੋਰ ਮੈਂਬਰਾਂ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਦੀ ਪੁਲਿਸ ਵੱਲੋਂ ਨਾ ਤਾਂ ਨਿਰਪੱਖ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਨਿਰਪੱਖ ਜਾਂਚ ਦੀ ਕੋਈ ਉਮੀਦ ਹੈ। ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਕਾਹਲੀ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਜੋ ਇਹ ਵੀ ਦਰਸਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪੁਲਿਸ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਹੱਤਿਆ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੀਆਈਡੀ ਵੱਲੋਂ ਜਾਂਚ ਅਜੇ ਤੱਕ ਮੁਕੰਮਲ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਹੈ।

ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਿਰਫ਼ ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਕੁਝ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਇਹ ਮੰਨ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਕਿ ਸਿਰਫ਼ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦਾਇਰ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨਾ ਕਿਸੇ ਸੁਤੰਤਰ ਏਜੰਸੀ ਨੂੰ ਜਾਂਚ ਸੌਂਪਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ।

16. ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਾਰੀਆਂ FIRs ਦੀ ਜਾਂਚ NIA, CBI ਸਮੇਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੁਤੰਤਰ ਏਜੰਸੀ ਨੂੰ ਟਰਾਂਸਫਰ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਜਿਸ 'ਤੇ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਨਿਰਪੱਖ ਅਤੇ ਸਹੀ ਜਾਂਚ ਲਈ ਕੋਈ ਕੰਟਰੋਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਹ ਮੰਨਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਰਾਜ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਉਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸ਼ਾਂਤਮਈ ਅਤੇ ਲੋਕਤੰਤਰੀ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਨੂੰ ਰੋਕਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ।

17. ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਆਪਣੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਕਮੇਟੀ ਫਾਰ ਪ੍ਰੋਟੈਕਸ਼ਨ ਆਫ਼ ਡੈਮੋਕਰੇਟਿਕ ਰਾਈਟਸ, ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਰੱਖਿਆ ਹੈ, (2010) 3 SCC 571, ਸੰਜੀਵ ਕੁਮਾਰ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਹੋਰ, (2005) 5 SCC 510, ਧਰਮਪਾਲ ਬਨਾਮ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ, (2016) 4 SCC 160 ਅਤੇ ਮਿਥਿਲੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਰਾਜਸਥਾਨ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ, (2015) 9 SCC 795 . 18. ਸ਼੍ਰੀ ਕਪਿਲ ਸਿੱਬਲ ਅਤੇ ਡਾ. ਅਭਿਸ਼ੇਕ ਮਨੂ ਸਿੰਘਵੀ, ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਰਾਜ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਦਲੀਲ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਅਨੁਛੇਦ 32 ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਰਾਹਤ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਅਤੇ ਜੀਜੇਐਮ ਦੇ ਹੋਰ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਦਰਜ ਐਫਆਈਆਰਜ਼ ਦੀ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨਾ ਤਾਂ ਕੋਈ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕੋਈ PIL ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਜੀਜੇਐਮ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰ ਸਕੇ ਜੋ ਦੋਸ਼ੀ ਜਾਂ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹਨ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੀ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਿ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਐਫਆਈਆਰ/ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੂੰ ਵੀ ਤਬਦੀਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਵੀ ਇੱਕ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਵਿਚਾਰਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਉਹਨਾਂ ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਟਰਾਂਸਫਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਹਰੇਕ ਕੇਸ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਲਈ ਆਧਾਰ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ। ਭਵਿੱਖ ਦੀਆਂ ਐਫਆਈਆਰਜ਼ ਸਮੇਤ ਸਾਰੀਆਂ ਐਫਆਈਆਰਜ਼ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਬਰਕਰਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਮੁਢਲੀ ਦਲੀਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਸ 'ਤੇ ਲੱਗੇ ਦੋਸ਼ ਝੂਠੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹ ਉਸ ਵਿਰੁੱਧ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੇਸ ਵਿਚ ਦੋਸ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਇਲਜ਼ਾਮਾਂ ਲਈ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਕੋਲ ਸਾਰੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਤੱਥਾਂ ਸੰਬੰਧੀ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੂੰ ਉਠਾਉਣ ਦਾ ਪੂਰਾ ਮੌਕਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਕੋਲ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਪਾਅ ਉਪਲਬਧ ਹਨ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਬਾਈਪਾਸ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਅਤੇ ਪੂਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ।

ਬਿਮਲ ਗੁਰੂੰਗ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਐਂਡ ਓਆਰਐਸ [ਅਸ਼ੋਕ ਭੂਸ਼ਣ, ਜੇ.]

19. ਅੱਗੇ ਇਹ ਵੀ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਤਫ਼ਤੀਸ਼ ਤਬਦੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਕੇਸ ਅਜਿਹੇ ਹਨ ਜੋ ਪੀੜਤਾਂ ਦੇ ਕਹਿਣ 'ਤੇ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਨਾ ਕਿ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਵੱਲੋਂ। ਅਜਿਹੇ ਉਲਝਣ ਦਾ ਕਾਰਨ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਕੋਲ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਦਾ ਕਾਫੀ ਮੌਕਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਪੀੜਤ ਕੋਲ ਕੋਈ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਪੀੜਤ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦੀ ਰਾਖੀ ਲਈ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਪੱਖ ਜਾਂਚ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣੇ ਪੈਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਾਂਚ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਦੀ ਮੰਗ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜਾ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਸਮੁੱਚੀ ਸਰਕਾਰੀ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਵਿਰੁੱਧ ਪੱਖਪਾਤ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਬੇਬੁਨਿਆਦ ਅਤੇ ਬੇਬੁਨਿਆਦ ਹਨ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਉਪਲਬਧ ਨਿਆਂਇਕ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਵਿਰੁੱਧ ਕੋਈ ਦੋਸ਼ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਕੇਸ ਗੰਭੀਰ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹਨ ਅਤੇ ਤੁਰੰਤ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਸਿਰਫ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦਾ ਇਹ ਦਲੀਲ ਕਿ ਕੁਝ ਐਫਆਈਆਰ ਸ਼ਬਦ-ਦਰ-ਸ਼ਬਦ ਇੱਕੋ ਜਿਹੀਆਂ ਹਨ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨੂੰ ਘੱਟ ਕਰਨਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਐਫਆਈਆਰ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

20. ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਵੀ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਜਾਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਕੇਂਦਰੀ ਏਜੰਸੀ ਨੂੰ ਜਾਂਚ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਲਈ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਹਰੇਕ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਸੀ। ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਨਜ਼ਰ ਮਾਰੀਏ ਤਾਂ ਜਿੱਥੇ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਅਮਨ-ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰ ਖਤਰਾ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਉੱਥੇ ਹੀ ਹਿੰਸਕ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਕਰਕੇ ਜਨਤਕ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਵੀ ਜਾਨ-ਮਾਲ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਸਮੁੱਚੀ ਰਾਜ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਅਤੇ ਨਿਆਂ ਪ੍ਰਣਾਲੀ 'ਤੇ ਅਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਕਾਨੂੰਨ ਵਿਵਸਥਾ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣਾ ਅਤੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੇ ਜਾਨ-ਮਾਲ ਦੀ ਰਾਖੀ ਕਰਨਾ ਰਾਜ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੈ। ਕੋਈ ਰਾਜ ਹਿੰਸਕ ਅੰਦੋਲਨ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਯੋਗ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਛੱਡ ਸਕਦਾ।

21. ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਕੇਸ਼ ਦਿਵੇਦੀ, ਪੁਲਿਸ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਨਰਲ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ, ਸ਼੍ਰੀ ਕਪਿਲ ਸਿੱਬਲ ਅਤੇ ਡਾ. ਏ.ਐਮ. ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਬੇਨਤੀ ਨੂੰ ਅਪਣਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਸਿੰਘਵੀ, ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦਾ ਪੱਖਪਾਤ ਹੋਣ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਬੇਬੁਨਿਆਦ ਹੈ। ਮਈ, 2017 ਤੋਂ ਅੰਦੋਲਨ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਸਮਰਥਕਾਂ ਨੇ ਹਿੰਸਕ ਅੰਦੋਲਨ ਕਰਕੇ ਪੂਰੇ ਇਲਾਕੇ ਨੂੰ ਖੜਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਵਸਨੀਕਾਂ ਦੀ ਜਾਨ-ਮਾਲ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ ਸੀ।

22. ਭਾਰਤੀ ਸੰਘ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਸਿੱਖਿਅਤ ਅਟਾਰਨੀ ਜਨਰਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਨੇ ਸ਼ਾਂਤੀ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਲਈ ਰਾਜ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰੀ ਬਲ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਰਾਜ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਅਨੁਸਾਰ ਹਰ ਲੋੜੀਂਦੀ ਮਦਦ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਸਿੱਖਿਅਤ ਅਟਾਰਨੀ ਜਨਰਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਜਾਰੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਹਮੇਸ਼ਾ ਤਿਆਰ ਹੈ।

23. ਅਸੀਂ ਪੱਖਾਂ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਦੀਆਂ ਬੇਨਤੀਆਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਕੀਤੀ ਹੈ।

24. ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀਆਂ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾਵਾਂ ਦਾ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦੇਈਏ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਆਰਟੀਕਲ 32 ਜਾਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਆਰਟੀਕਲ 226 ਦੇ ਅਧੀਨ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕਰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਗਿਣੇ ਗਏ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਨਾ ਲਾਭਦਾਇਕ ਹੈ। ਕੇਂਦਰੀ ਏਜੰਸੀ ਨੂੰ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ। ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ (ਸੁਪਰਾ) ਨੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਤੈਅ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 226 ਦੇ ਤਹਿਤ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 32 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਸੀਬੀਆਈ ਨੂੰ ਉਸ ਰਾਜ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਰਾਜ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਨੇ ਉਪਰੋਕਤ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਕੋਲ ਇੱਕ ਮਾਨਤਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਜਾਂਚ ਲਈ ਸੀ.ਬੀ.ਆਈ. ਨੂੰ ਤਬਾਦਲੇ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੈ ਪਰ ਇਹ ਵੀ ਬਹੁਤ ਸਾਵਧਾਨੀ ਨਾਲ ਉਕਤ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੈ ਜਿਸਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸੰਜਮ, ਸਾਵਧਾਨੀ ਅਤੇ ਸੰਜਮ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਬੇਮਿਸਾਲ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ. ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਅਜਿਹੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪੈਰਾ 70 ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:

"70. ਕੇਸ ਨਾਲ ਵੱਖ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮਝਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 32 ਅਤੇ 226 ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਵਿਸ਼ਾਲ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਕੋਈ ਵੀ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਇਹਨਾਂ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ 'ਤੇ ਕੁਝ ਸਵੈ-ਲਾਗੂ ਸੀਮਾਵਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਲੇਖਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾਤਾ ਨੂੰ ਇਸਦੇ ਅਭਿਆਸ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਸਾਵਧਾਨੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ. ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿਸੇ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਲਈ ਸੀ.ਬੀ.ਆਈ. ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਜਿਹੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਅਟੱਲ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਪਰ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਇਹ ਦੁਹਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਆਦੇਸ਼ ਰੁਟੀਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਜੋਂ ਜਾਂ ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਲਈ ਪਾਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਕਿਸੇ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਕੁਝ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਏ ਹਨ। ਸਥਾਨਕ ਪੁਲਿਸ. ਇਸ ਅਸਾਧਾਰਣ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸੰਜਮ ਨਾਲ, ਸਾਵਧਾਨੀ ਨਾਲ ਅਤੇ ਅਸਧਾਰਨ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਭਰੋਸੇਯੋਗਤਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਜਿੱਥੇ ਘਟਨਾ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਅਤੇ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਜਿੱਥੇ ਪੂਰਾ ਨਿਆਂ ਕਰਨ ਅਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਅਜਿਹਾ ਆਦੇਸ਼ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰ.

ਬਿਮਲ ਗੁਰੂੰਗ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਐਂਡ ਓਆਰਐਸ [ਅਸ਼ੋਕ ਭੂਸ਼ਣ, ਜੇ.]

ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਸੀਬੀਆਈ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਕੇਸਾਂ ਅਤੇ ਸੀਮਤ ਸਾਧਨਾਂ ਨਾਲ ਭਰ ਜਾਵੇਗੀ, ਗੰਭੀਰ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੀ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਜਾਂਚ ਕਰਨਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਅਸੰਤੁਸ਼ਟੀਜਨਕ ਜਾਂਚਾਂ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਭਰੋਸੇਯੋਗਤਾ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ ਗੁਆ ਸਕਦਾ ਹੈ।

25. ਧਰਮਪਾਲ ਬਨਾਮ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਦੋ-ਜੱਜੀ ਬੈਂਚ ਨੇ ਜਾਂਚ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਪੈਰੇ 18, 19 ਅਤੇ 24 ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆ ਹੈ:

"18. ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਬੈਂਚ ਨੇ ਕੇ.ਵੀ. ਰਾਜੇਂਦਰਨ ਬਨਾਮ ਸੁਪਤ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਉਕਤ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ: (ਐਸਸੀਸੀ ਪੀ. 485, ਪੈਰਾ 13) "13. ... ਅਜਿਹੀ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੁਰਲੱਭ ਅਤੇ ਬੇਮਿਸਾਲ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਨਿਆਂ ਕਰਨ ਅਤੇ ਜਨਤਾ ਦੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਲੱਗਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਜਿੱਥੇ ਰਾਜ ਪੁਲਿਸ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਭਰੋਸੇਯੋਗਤਾ ਦੀ ਘਾਟ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ 'ਨਿਰਪੱਖ, ਇਮਾਨਦਾਰ ਅਤੇ ਸੰਪੂਰਨ ਜਾਂਚ' ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ, ਅਤੇ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਜਦੋਂ ਰਾਜ ਏਜੰਸੀਆਂ ਦੇ ਨਿਰਪੱਖ ਕੰਮਕਾਜ ਵਿੱਚ ਜਨਤਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ।

19. ਅਦਾਲਤ ਨੇ, ਪਿਛਲੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ: (ਕੇ.ਵੀ. ਰਾਜੇਂਦਰਨ ਕੇਸ, ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. ਪੀ. 487, ਪੈਰਾ 17)

"17. ਉਪਰੋਕਤ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਸੰਖੇਪ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਰਾਜ ਦੀ ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀ ਤੋਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸੁਤੰਤਰ ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੀਬੀਆਈ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਦੁਰਲੱਭ ਅਤੇ ਅਸਾਧਾਰਣ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਤਫ਼ਤੀਸ਼ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣੀਆਂ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਰਾਜ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਉੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ, ਜਾਂ ਦੋਸ਼ ਖੁਦ ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀ ਦੇ ਉੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੈ, ਉੱਥੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਅੱਗੇ ਇਹ ਕਿ ਨਿਆਂ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਜਾਂ ਜਿੱਥੇ ਜਾਂਚ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰੇ ਦਾਗੀ/ਪੱਖਪਾਤੀ ਪਾਈ ਗਈ ਹੈ।"

24. ਇੱਥੇ ਇਹ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਅਦਾਲਤਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀ ਨੂੰ ਅਗਲੇਰੀ ਜਾਂਚ ਜਾਂ ਜਾਂਚ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਮਕਸਦ ਹੈ, ਨਿਰਪੱਖ ਜਾਂਚ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖ ਸੁਣਵਾਈ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਨਿਰਪੱਖ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਨਿਰਪੱਖ ਸੁਣਵਾਈ ਕਾਫ਼ੀ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਅਸੀਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੁਚੇਤ ਹਾਂ ਕਿ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਏਜੰਸੀ ਦੁਆਰਾ ਅਗਲੇਰੀ ਜਾਂਚ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਬਹੁਤ ਥੋੜ੍ਹੇ ਜਿਹੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਪਰ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈਇਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਸਾਨੂੰ ਉਪਰੋਕਤ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕਰੋ। ਅਸੀਂ ਇਹ ਸੋਚਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹਾਂ ਕਿ ਨਿਆਂ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਇਹ ਹੁਕਮ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੀੜਤ ਦਾ ਕਾਰਨ, ਮ੍ਰਿਤਕ ਦਾ ਪਤੀ, ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਨਿਆਂ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਤੋਂ ਬਚਿਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਕੇਸ ਦਾ ਪੜਾਅ ਸੰਚਾਲਨ ਕਾਰਕ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ।"

26. ਕਾਨੂੰਨ ਇਸ ਲਈ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤੈਅ ਹੈ ਕਿ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਹੋਰ ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੁਰਲੱਭ ਅਤੇ ਬੇਮਿਸਾਲ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਜਨਤਾ ਦੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਨਿਆਂ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਲੱਗਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਜਿੱਥੇ ਜਾਂਚ ਰਾਜ ਪੁਲਿਸ ਦੁਆਰਾ ਭਰੋਸੇਯੋਗਤਾ ਦੀ ਘਾਟ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੁਰਲੱਭ ਅਤੇ ਅਸਧਾਰਨ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਵਿਚ ਕੇ.ਵੀ. ਰਾਜੇਂਦਰਨ ਬਨਾਮ ਪੁਲਿਸ ਸੁਪਰਡੈਂਟ, ਸੀਬੀਸੀਆਈਡੀ ਦੱਖਣੀ ਜ਼ੋਨ, ਆਫ਼ ਪੁਲਿਸ, (2013) 12 ਐਸਸੀਸੀ 480, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕੁਝ ਹਾਲਾਤ ਨੋਟ ਕੀਤੇ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਅਦਾਲਤ ਰਾਜ ਪੁਲਿਸ ਤੋਂ ਸੀਬੀਆਈ ਨੂੰ ਤਫ਼ਤੀਸ਼ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣੀ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ: (i) ਜਿੱਥੇ ਰਾਜ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਉੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ, ਜਾਂ (ii) ਜਿੱਥੇ ਦੋਸ਼ ਖੁਦ ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀ ਦੇ ਉੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜਾਂ (iii) ਜਿੱਥੇ ਜਾਂਚ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰੇ ਦਾਗੀ/ਪੱਖਪਾਤੀ ਪਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

27. ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਉਪਰੋਕਤ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਲਾਗੂ ਕਰੀਏ ਕਿ ਕੀ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥ ਦੁਰਲੱਭ ਅਤੇ ਬੇਮਿਸਾਲ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 32 ਦੇ ਤਹਿਤ ਐਨਮਾਸ ਕੇਸਾਂ ਨੂੰ ਦੂਜੀ ਏਜੰਸੀ ਨੂੰ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ, ਸਾਨੂੰ ਕੀ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਦੁਆਰਾ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਲੋਕਤੰਤਰੀ ਅਤੇ ਸ਼ਾਂਤਮਈ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਤੇ ਹੱਦ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ।

28. ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦਾ ਆਰਟੀਕਲ 19 ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨੂੰ ਕੁਝ ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਗਰੰਟੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਆਰਟੀਕਲ 19 ਨਿੱਜੀ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਦੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਗੁਣਾਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਅਨੁਛੇਦ 19(1)(ਏ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਗਾਰੰਟੀਸ਼ੁਦਾ ਬੋਲਣ ਅਤੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 19(1)(ਬੀ) ਦੁਆਰਾ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸ਼ਾਂਤੀਪੂਰਵਕ ਅਤੇ ਬਿਨਾਂ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੇ ਇਕੱਠੇ ਹੋਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਉਹ ਅਧਿਕਾਰ ਹਨ ਜੋ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹਨ। . ਬੋਲਣ ਅਤੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਸ਼ਾਂਤੀਪੂਰਵਕ ਅਤੇ ਹਥਿਆਰਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਇਕੱਠੇ ਹੋਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਹਨ ਜੋ ਕਈ ਮੌਕਿਆਂ 'ਤੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਝਲਕਦੇ ਹਨ।

ਬਿਮਲ ਗੁਰੂੰਗ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਐਂਡ ਓਆਰਐਸ [ਅਸ਼ੋਕ ਭੂਸ਼ਣ, ਜੇ.]

ਇੱਕ ਵਾਰ ਦੇਖਣ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਲੋਕਤੰਤਰੀ ਸੰਸਥਾ ਦੀ ਜੀਵਨ ਰੇਖਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਬੋਲਣ ਦੀ ਅਜ਼ਾਦੀ ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਾਰ ਸ਼ਬਦ ਜਾਂ ਮੂੰਹ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਆਡੀਓ ਵਿਜ਼ੂਅਲ ਸਾਧਨ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਵਾਰ ਵੇਖਣ ਦੇ ਪ੍ਰਸਾਰਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਆਪਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜਨਤਕ ਭਾਸ਼ਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਦਾ ਇੱਕ ਰੂਪ ਹੈ ਜੋ ਬੋਲਣ ਅਤੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦਾ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਵੀ ਹੈ। ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਧਾਰਾ 19(1)(a) ਦੇ ਤਹਿਤ ਗਾਰੰਟੀਸ਼ੁਦਾ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਦਾ ਇੱਕ ਢੰਗ ਵੀ ਹਨ। ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਭਾਵੇਂ ਰਾਜਨੀਤਿਕ, ਧਾਰਮਿਕ ਜਾਂ ਸਮਾਜਿਕ ਜਾਂ ਹੋਰ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਜੋ ਜਨਤਕ, ਵਿਘਨ ਪੈਦਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਪਰੇਸ਼ਾਨੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਜਾਂ ਕੁਝ ਠੋਸ ਜਨਤਕ ਜਾਂ ਨਿੱਜੀ ਸ਼ਰਾਰਤ ਪੈਦਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਧਮਕੀ ਦਿੰਦੇ ਹਨ, ਧਾਰਾ 19(1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇੱਕ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਇੱਕ ਅਸੈਂਬਲੀ ਦਾ ਰੂਪ ਲੈ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਫਿਰ ਵੀ ਇਰਾਦਾ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਅਥਾਰਟੀ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਾਉਣਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਸੰਚਾਰ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਸਮੂਹ ਦੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੇ ਸੁਭਾਅ ਤੋਂ ਹੀ ਇੱਕ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਈ ਰੂਪ ਲੈ ਸਕਦਾ ਹੈ; "ਇਹ ਰੌਲਾ-ਰੱਪਾ ਅਤੇ ਗੜਬੜ ਵਾਲਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ", ਉਦਾਹਰਨ ਲਈ, ਭੀੜ ਦੁਆਰਾ ਪੱਥਰਬਾਜ਼ੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਹਿੰਸਕ ਅਤੇ ਬੇਢੰਗੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਦੀ ਇੱਕ ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ ਦਰਸਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਧਾਰਾ 19(1)(a) ਜਾਂ (ਬੀ) ਦੇ ਅੰਦਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅਸੀਂ ਜੀਜੇਐਮ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਾਂ ਅਤੇ ਬੰਦ ਦੇ ਸੱਦੇ ਨਾਲ ਚਿੰਤਤ ਹਾਂ।

29. ਭਾਰਤ ਕੁਮਾਰ ਬਨਾਮ ਕੇਰਲਾ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਕੇਰਲਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਪੂਰਾ ਬੈਂਚ ਅਤੇ ਓ.ਆਰ.ਐਸ., ਏਆਈਆਰ 1997 ਕੇਰ। 291 ਨੂੰ ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਬੰਦ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਿਆ। ਕੇਰਲ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਬੰਦ ਦੇ ਸੱਦੇ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬੰਦ ਦਾ ਸੱਦਾ ਆਮ ਹੜਤਾਲ ਜਾਂ ਹੜਤਾਲ ਦੇ ਸੱਦੇ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਅਤੇ ਵੱਖਰਾ ਹੈ। ਬੰਦ ਦਾ ਸੱਦਾ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦਿਨ ਕੋਈ ਵੀ ਜਨਤਕ ਜਾਂ ਨਿੱਜੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਪੂਰੀ ਬੈਂਚ ਨੇ ਧਾਰਾ 19(1) ਤਹਿਤ ਦੂਜੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਬੰਦ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪਹਿਲੂਆਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ। ਪੈਰਾ 17 ਵਿੱਚ ਕੇਰਲ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਪੂਰੇ ਬੈਂਚ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆ ਹੈ:

"ਕੋਈ ਵੀ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪਾਰਟੀ ਜਾਂ ਸੰਗਠਨ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਕਿ ਉਹ ਪੂਰੇ ਰਾਜ ਜਾਂ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਉਦਯੋਗ ਅਤੇ ਵਣਜ ਨੂੰ ਅਧਰੰਗ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨੂੰ ਇਸਦੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਨਾਲ ਹਮਦਰਦੀ ਨਾ ਰੱਖਣ, ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਜਾਂ ਉਹਨਾਂ ਲਈ ਆਪਣੇ ਫਰਜ਼ ਨਿਭਾਉਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਆਪਣੇ ਫਾਇਦੇ ਲਈ ਜਾਂ ਰਾਜ ਜਾਂ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੇ ਫਾਇਦੇ ਲਈ। ਅਜਿਹਾ ਦਾਅਵਾ ਗੈਰਵਾਜਬ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪਾਰਟੀ ਜਾਂ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਲੋਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਇੱਕ ਜਾਇਜ਼ ਅਭਿਆਸ ਵਜੋਂ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਮੂਲ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਰਾਹਤ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਇਸ ਪਿਛੋਕੜ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।"

30. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਉਕਤ ਫੈਸਲੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਭਾਰਤੀ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ (ਐਮ) ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਕੁਮਾਰ ਐਂਡ ਓਰਸ, (1998) 1 ਐਸਸੀਸੀ 201 ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਨੇ ਕੇਰਲ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ।ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਪੈਰਾ 3 ਵਿੱਚ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ:

"3. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਨਿਰਪੱਖ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਕਰਨ 'ਤੇ‡, ਜਿਸ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਕੁਝ ਹਿੱਸਿਆਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੈਰਾ 13 ਅਤੇ 18 ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਬੇਨਤੀਆਂ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਸੰਚਾਲਨ ਭਾਗ ਸਮੇਤ, ਸਾਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਾਲ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਦਖਲ ਲਈ. ਅਸੀਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹਾਂ ਕਿ "ਬੰਦ" ਅਤੇ ਆਮ ਹੜਤਾਲ ਜਾਂ "ਹੜਤਾਲ" ਦੇ ਸੱਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਅੰਤਰ ਨੂੰ ਹੋਰ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ "ਬੰਦ" ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਸਮੁੱਚੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਸਿਰਫ ਇਕ ਵਰਗ ਦੇ ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ। ਇਸ ਅੰਤਰ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸਹੀ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ ਹੈ ਕਿ "ਬੰਦ" ਨੂੰ ਬੁਲਾਉਣ ਜਾਂ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ, ਜੋ ਹੋਰ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੀਆਂ ਬੁਨਿਆਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿਚ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਈ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਨੁਕਸਾਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਦਾ ਹੈ। ਤਰੀਕੇ. ਅਸੀਂ ਇਹ ਵੀ ਜੋੜ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਤਰਕ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੈਰਾ 12, 13 ਅਤੇ 17 ਵਿੱਚ ਅੰਤਮ ਸਿੱਟੇ ਅਤੇ ਪੈਰਾ 18 ਵਿੱਚ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਤਰਕ ਸਹੀ ਹਨ ਜਿਸ ਨਾਲ ਅਸੀਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ। ਅਸੀਂ ਇਹ ਵੀ ਦੇਖ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇੱਕ ਪਾਸੇ “ਬੰਦ” ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਆਮ ਹੜਤਾਲ ਜਾਂ “ਹੜਤਾਲ” ਦੇ ਸੱਦੇ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਢੁਕਵਾਂ ਅੰਤਰ ਰੱਖਿਆ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ।''

31. ਜੇਮਸ ਮਾਰਟਿਨ ਬਨਾਮ ਕੇਰਲਾ ਰਾਜ, (2004) 2 ਐਸਸੀਸੀ 203 ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਦੋ-ਜੱਜੀ ਬੈਂਚ, ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਕੇਸ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਸਪਾਂਸਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਭਾਰਤ ਬੰਦ ਦੇ ਸੱਦੇ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਉੱਤੇ ਧਾਰਾ 304 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਭਾਗ I, 326 ਅਤੇ 324 ਆਰਮਜ਼ ਐਕਟ, 1959 ਦੀ ਧਾਰਾ 34 ਆਈਪੀਸੀ ਅਤੇ 25-ਬੀ(1) ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਕੇਸ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਦੌਰਾਨ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਢੁਕਵੀਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ:

"24. ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਇਸ ਕੇਸ ਤੋਂ ਵੱਖ ਹੋਵਾਂ, ਇਹ ਨੋਟ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਹੜਤਾਲ ਜਾਂ ਬੰਦ ਜਾਂ ਹੜਤਾਲ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਅਸੁਵਿਧਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਜਾਨ, ਆਜ਼ਾਦੀ ਲਈ ਖਤਰਾ ਜਾਂ ਖਤਰਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਾਗਰਿਕ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਜਾਂ ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਤਬਾਹੀ, ਅਤੇ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਰਕਾਰੀ ਜਾਂ ਜਨਤਕ ਸੰਪਤੀ ਨੂੰ।

ਬਿਮਲ ਗੁਰੂੰਗ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਐਂਡ ਓਆਰਐਸ [ਅਸ਼ੋਕ ਭੂਸ਼ਣ, ਜੇ.]

ਹੁਣ ਸਮਾਂ ਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਹੜਤਾਲ, ਹੜਤਾਲ ਜਾਂ ਬੰਦ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਜਨਤਕ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਸਮੇਂ ਸਬੰਧਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਇਸ ਮੰਗ ਵੱਲ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਧਿਆਨ ਦੇਣ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਕਦੇ-ਕਦਾਈਂ ਸੱਚੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਕਰਨ ਦੀ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਮੁੱਚੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਣ ਤੋਂ ਬਚਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਅਤੇ ਜਨਤਾ ਦੇ ਜੀਵਨ, ਅਜ਼ਾਦੀ ਅਤੇ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਖ਼ਤਰੇ ਵਿੱਚ ਪਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਬੇਕਾਬੂ ਹੱਦਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਦੇ ਹੋਏ ਸਮਾਜ ਵਿਰੋਧੀ ਤਾਕਤਾਂ ਨੂੰ ਸਮਰੱਥ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਜਨਤਕ ਵਿਵਸਥਾ ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਸ਼ਾਂਤੀ ਦੀ ਕੀਮਤ 'ਤੇ ਉਲਟ ਨਤੀਜੇ ਦੇ ਨਾਲ ਚਾਰੇ ਪਾਸੇ ਤਬਾਹੀ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਕੰਟਰੋਲ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਲਈ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਬੰਦ ਜਾਂ ਹੜਤਾਲ ਜਾਂ ਹੜਤਾਲ ਦੀ ਆੜ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਨਸ਼ਟ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਚਾਹੇ ਇਸ ਕਾਰਨ ਦੀ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵਾਜਬਤਾ ਜਾਂ ਸਵਾਲ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕਿ ਇਸਦੇ ਲਈ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਹੈ ਜਾਂ ਸੀ। ਸਾਹਮਣੇ ਵਾਲਾ ਮਾਮਲਾ ਬੰਦ ਜਾਂ ਹੜਤਾਲ ਜਾਂ ਹੜਤਾਲ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਕੁਝ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਗੈਰ-ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰਾਨਾ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਕਾਰਨ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਤਬਾਹੀ ਅਤੇ ਜਾਨ-ਮਾਲ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ ਹੈ।

32. ਅਨੀਤਾ ਠਾਕੁਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਜੰਮੂ ਅਤੇ ਕਸ਼ਮੀਰ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਹੋਰ, (2016) 15 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 525 ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਾਡੇ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਡਾ: ਏ.ਕੇ. ਸੀਕਰੀ ਨੂੰ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਇੱਕ ਸਮੂਹ ਦੁਆਰਾ ਆਯੋਜਿਤ ਰੋਸ ਮਾਰਚ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 19 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਿਆ ਸੀ। ਧਾਰਾ 19(1)(ਏ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਦੌਰਾਨ

ਅਤੇ (ਬੀ) ਪੈਰਾ 12 ਵਿੱਚ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ:

"12. ਅਸੀਂ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਸਾਰਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਨੂੰ ਸਬੰਧਤ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸੁਣਨ ਲਈ ਸ਼ਾਂਤਮਈ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨਾ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਪਤਾ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 19(1)(a), 19(1)(b) ਅਤੇ 19(1)(c) ਦੇ ਤਹਿਤ ਗਾਰੰਟੀਸ਼ੁਦਾ ਮੌਲਿਕ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਆਰਟੀਕਲ 19(1)(ਏ) ਇਸ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨੂੰ ਬੋਲਣ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਅਪਮਾਨਜਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ, ਸ਼ਾਂਤੀਪੂਰਨ ਅਤੇ ਵਿਵਸਥਿਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਾਅਰੇ ਲਗਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਆਰਟੀਕਲ 19(1)(ਬੀ) ਇਕੱਠੇ ਹੋਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਗਾਰੰਟੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਂਤੀਪੂਰਵਕ ਅਤੇ ਬਿਨਾਂ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੇ ਇਕੱਠੇ ਹੋਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ।

ਅਨੁਛੇਦ 19(1)(d) ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੁਤੰਤਰ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ, ਦੁਬਾਰਾ, ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਸ਼ਾਂਤਮਈ ਮਾਰਚ ਕੱਢ ਸਕਦੇ ਹਨ। "ਇਕੱਠੇ ਹੋਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ" ਨੂੰ ਇੱਕ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਸੁੰਦਰਤਾ ਨਾਲ ਕੈਪਚਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ""ਲੂਣ ਸੱਤਿਆਗ੍ਰਹਿ", ਮਰਨ ਵਰਤ ਅਤੇ "ਕਰੋ ਜਾਂ ਮਰੋ" ਦੀ ਧਰਤੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨਿਹੱਥੇ, ਸ਼ਾਂਤਮਈ ਰੋਸ ਜਲੂਸ ਕੋਈ ਜੁਰਲ ਅਨਾਥੇਮਾ ਨਹੀਂ ਹੈ" ਇਸ ਨੂੰ ਵਿਸਤਾਰ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਲੋਕਤੰਤਰ ਦੀ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਜਾਇਜ਼ ਅਸਹਿਮਤੀ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਗ੍ਹਾ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਜੀਵਨ ਦਾ ਇੱਕ ਪਿਆਰਾ ਅਤੇ ਕੀਮਤੀ ਪਹਿਲੂ ਸਿੱਧੇ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਂ ਸ਼ਾਂਤਮਈ ਵਿਰੋਧ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨ ਦੀ ਪਰੰਪਰਾ ਹੈ। ਸੰਗਠਿਤ, ਅਹਿੰਸਕ ਰੋਸ ਮਾਰਚ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਹਥਿਆਰ ਸਨ, ਅਤੇ ਸ਼ਾਂਤਮਈ ਵਿਰੋਧ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਹੁਣ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰ ਵਜੋਂ ਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

33. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਕਾਰੀ ਗੁੰਡਾਗਰਦੀ, ਭੰਨਤੋੜ ਅਤੇ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਜਨਤਕ/ਨਿੱਜੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਵੀ ਨਸ਼ਟ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਪੈਰਾ 16 ਵਿੱਚ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਨਿਰੀਖਣ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ:

“16. ਇਸ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦੇਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਆਮ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹਾਂਗੇ ਕਿ ਇਹ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ। ਹਾਲੀਆ ਘਟਨਾਵਾਂ ਇੱਕ ਮੰਦਭਾਗਾ ਰੁਝਾਨ ਦਰਸਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਅਜਿਹੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਅਤੇ ਵਿਰੋਧ ਵਧਦੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਹੁੰਦੇ ਹਨ: ਸਮਾਜਿਕ ਮੁੱਦਿਆਂ 'ਤੇ, ਸਿਆਸੀ ਮੁੱਦਿਆਂ 'ਤੇ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਰਗਾਂ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਿਸਮਾਂ ਦੀਆਂ ਮੰਗਾਂ 'ਤੇ। ਇਹ ਵੀ ਇੱਕ ਆਮ ਆਧਾਰ ਬਣਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਵੀ ਜਨਤਕ ਮੁਜ਼ਾਹਰੇ ਜਾਂ ਧਰਨੇ ਆਦਿ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਹਿੰਸਾ ਨੂੰ ਭੜਕਾਉਣ ਲਈ ਧਾਰਮਿਕ, ਨਸਲੀ, ਖੇਤਰੀ ਭਾਸ਼ਾ, ਜਾਤੀ ਅਤੇ ਜਮਾਤੀ ਵੰਡਾਂ ਦਾ ਅਕਸਰ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਮੰਦਭਾਗਾ ਹੈ ਕਿ ਅਕਸਰ ਅਜਿਹੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਕਾਰੀ ਗੁੰਡਾਗਰਦੀ, ਭੰਨ-ਤੋੜ ਅਤੇ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਜਨਤਕ/ਨਿੱਜੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਵੀ ਤਬਾਹ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿਚ, ਜਦੋਂ ਪੁਲਿਸ ਕਾਬੂ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਕਾਰੀ/ਭੀੜ ਹਿੰਸਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੁਲਿਸ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਬੇਕਾਬੂ ਸਮੂਹ ਅਤੇ ਹਿੰਸਕ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਇੰਨੇ ਆਮ ਹਨ ਕਿ ਲੋਕ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਲੋਕਤੰਤਰ ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਵਜੋਂ ਦੇਖਣ ਲਈ ਆਏ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਅਕਸਰ ਪੁਲਿਸ ਬਲ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਪੁਲਿਸ ਪ੍ਰਤੀ ਗੁੱਸਾ ਹੋਰ ਵਧ ਗਿਆ ਹੈ। ਕਸ਼ਮੀਰ ਵਿੱਚ ਹੀ ਅਜਿਹੇ ਕਈ ਮਾਮਲੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਏ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਵੱਖਵਾਦੀ ਸਮੂਹਾਂ ਨੇ ਹਿੰਸਾ ਨੂੰ ਭੜਕਾਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਪੁਲਿਸ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਏਜੰਸੀਆਂ ਦਾ ਕੰਮ ਹੋਰ ਵੀ ਮੁਸ਼ਕਲ ਅਤੇ ਨਾਜ਼ੁਕ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਹਿੰਸਾ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਜਾਂ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਇਕੱਠਾਂ ਨੂੰ ਖਿੰਡਾਉਣ ਲਈ, ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਕੰਮ ਪੂਰੀ ਸਾਵਧਾਨੀ, ਨਿਪੁੰਨਤਾ ਅਤੇ ਸ਼ੁੱਧਤਾ ਨਾਲ ਪੂਰਾ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ।

ਬਿਮਲ ਗੁਰੂੰਗ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਐਂਡ ਓਆਰਐਸ [ਅਸ਼ੋਕ ਭੂਸ਼ਣ, ਜੇ.]

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇੱਕ ਪਾਸੇ, ਅਮਨ-ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ, ਇਹ ਵੀ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ ਕਿ ਬੇਲੋੜੀ ਤਾਕਤ ਜਾਂ ਜੋ ਬਿਲਕੁਲ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਉਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਤਾਕਤ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਪੁਲਿਸ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਿਖਲਾਈ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਹਿੰਸਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਪੁਲਿਸ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਲੋੜੀਂਦੀ ਸਿਖਲਾਈ ਦੀ ਘਾਟ ਕਾਰਨ ਕਈ ਵਾਰ ਸਥਿਤੀਆਂ ਬਦਸੂਰਤ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਜਾਂ ਕਾਬੂ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਪੁਲਿਸ ਮੈਨੂਅਲ ਅਤੇ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਹਨ ਜੋ ਬੇਲੋੜੀ ਤਾਕਤ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੀ ਮਨਾਹੀ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਹੁਕਮ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਬਲ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਉਦੋਂ ਹੀ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਇਹ ਬਿਲਕੁਲ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਵੇ। ਜਦੋਂ ਵੀ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਸਥਿਤੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਅਤੇ ਅਨੁਪਾਤਕ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਖ਼ਤਰਾ ਘੱਟ ਹੁੰਦੇ ਹੀ ਇਸਦੀ ਵਰਤੋਂ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। "

34. ਉਪਰੋਕਤ ਤੋਂ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਆਰਟੀਕਲ 19(1)(a) ਅਤੇ (b) ਸਾਰੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨੂੰ ਬੋਲਣ ਅਤੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਜਨਤਕ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨਾ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਪਰ ਜਨਤਕ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਜਦੋਂ ਹਿੰਸਕ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਨਤਾ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਅਤੇ ਨਿੱਜੀ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਉਣਾ ਇਹ ਧਾਰਾ 19(1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਗਾਰੰਟੀਸ਼ੁਦਾ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਤੋਂ ਪਰੇ ਹੈ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

35. ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੋਰ ਚਰਚਾ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਸੀਂ ਸਾਵਧਾਨੀ ਦਾ ਇੱਕ ਨੋਟ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਰਾਏ ਜ਼ਾਹਰ ਕਰਨ ਲਈ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਅਤੇ ਜੀਜੇਐਮ ਦੇ ਹੋਰ ਸਮਰਥਕਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਦਰਜ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਐਫਆਈਆਰਜ਼ ਵਿੱਚ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ ਸੱਚੇ ਹਨ ਜਾਂ ਗਲਤ ਹਨ। ਮੁੱਦਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ, ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੇਂਦਰੀ ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀ ਨੂੰ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਾਡੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਸਿਰਫ਼ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਦੇ ਜਵਾਬ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਹਨ। ਸਾਡੇ ਨਿਰੀਖਣ ਨੂੰ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰਜ਼ ਵਿੱਚ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰਾਏ ਦੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰਜ਼ ਵਿੱਚ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਕੋਈ ਰਾਏ ਨਹੀਂ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਸਾਡੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰਨਗੀਆਂ ਜੋ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

36. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹੁਕਮਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ 2017 ਦੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 15306 (ਡਬਲਯੂ) ਵਿੱਚ ਕਲਕੱਤਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ।

ਉਕਤ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਉਠਾਈ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਗੋਰਖਾ ਜਨਮੁਕਤੀ ਮੋਰਚਾ (ਜੀਜੇਐਮ) ਨੇ 9 ਜੂਨ, 2017 ਤੋਂ ਬੰਦ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੇ ਪਹਾੜੀ ਖੇਤਰ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਦਾਰਜੀਲਿੰਗ ਵਿੱਚ ਕੰਮਕਾਜ ਨੂੰ ਅਧਰੰਗ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। 07.08.2017 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਰਾਜ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਜੀਜੇਐਮ ਦੁਆਰਾ ਅਪਣਾਏ ਗਏ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਵਿਘਨ ਪਾਉਣ ਵਾਲੇ ਉਪਾਵਾਂ ਕਾਰਨ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਕੰਮਕਾਜ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਵਾਂਗ ਹੀ ਲੋੜੀਂਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ। 14.07.2017 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਕਾਫ਼ੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਕਲਕੱਤਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਕੀਤਾ:

"ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਆਪੋ-ਆਪਣੇ ਹਲਫ਼ਨਾਮੇ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਕੇਂਦਰੀ ਜਾਂਚ ਬਿਊਰੋ ਦੀ ਤਰਫ਼ੋਂ ਹਲਫ਼ਨਾਮਾ (ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ, ਸੀਬੀਆਈ) ਹਾਲੇ ਤੱਕ ਦਾਇਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਦਾਰਜੀਲਿੰਗ ਅਤੇ ਕਲੀਮਪੋਂਗ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤੀ ਦਿਨ-ਬ-ਦਿਨ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਵਿਗੜਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਬਗਾਵਤ ਅਤੇ ਹਿੰਸਕ ਅੰਦੋਲਨ ਬੇਰੋਕ ਜਾਰੀ ਹਨ। ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਜਾਨ-ਮਾਲ ਨੂੰ ਖ਼ਤਰਾ ਹੈ।

X= = = =

38. ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਸਹੀ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕਲਪਨਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਦੀ ਰਾਜ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਖੁਦ ਪੁਲਿਸ ਵਾਹਨਾਂ ਸਮੇਤ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਸਮਰਥਕਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਕੇਸਾਂ ਨੂੰ ਨਸ਼ਟ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਤਬਾਹ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪੁਲਿਸ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਸਮੇਤ ਕਈ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਮੌਤ ਨੂੰ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਮਈ, 2017 ਤੋਂ ਬਾਅਦ 300 ਤੋਂ ਵੱਧ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਬਾਰੇ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ.

39. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਅਨੁਸੂਚੀ P4 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਅਤੇ GJM ਦੇ ਹੋਰ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਦਰਜ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਾਰੀਆਂ FIRs ਦੀ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕਰਨ ਦੀ ਹੈ। ਅਨੁਸੂਚੀ P4 ਵਿੱਚ 112 ਕੇਸਾਂ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ 31 ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦਾ ਨਾਮ ਹੈ। ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਕਥਿਤ ਅਪਰਾਧ ਗੰਭੀਰ ਅਪਰਾਧ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 121, 121ਏ, 153ਏ ਅਤੇ ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਐਕਟ, 1967 ਦੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਧਾਰਾ 307, 302 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਆਦਿ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਇੰਨੇ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦਾ ਤਬਾਦਲਾ ਨਾ ਤਾਂ ਵਿਵਹਾਰਕ ਹੈ। ਨਾ ਹੀ ਜਾਇਜ਼. ਧਾਰਾ 226 ਅਤੇ ਧਾਰਾ 32 ਅਧੀਨ ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਹਰੇਕ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਵਰਤਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ 112 ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਆਧਾਰ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਹੈ ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਾਂਚ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਲਈ ਧਾਰਾ 32 ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ।

40. ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦਾ ਨਾਮ ਸਿਰਫ਼ 31 ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਹੈ ਪਰ ਅਨੁਸੂਚਿਤ P4 ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਜਵਾਬੀ ਹਲਫ਼ਨਾਮੇ ਤੋਂ ਹੋਰ ਵੇਰਵੇ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਲਿਆਂਦੇ ਗਏ ਹਨ ਜੋ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ 56 ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੋਸ਼ੀ ਹਨ ਅਤੇ ਕੁੱਲ 371 ਕੇਸ ਹਨ ਜੋ ਮਈ, 2017 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਨਾਸ਼ਕਾਰੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਸੀਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਸਿਧਾਂਤਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਕੇਸ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕੇਸਾਂ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਵਿੱਚ ਰੁਕਾਵਟ ਨਹੀਂ ਬਣ ਸਕਦੀ। ਜੇਕਰ ਸਿਰਫ਼ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੇਸਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਵੇ ਜਿੱਥੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਮੁਲਜ਼ਮ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਵੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੇਸਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਤਫ਼ਤੀਸ਼ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

41. ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਕੇਸ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਜੀਜੇਐਮ ਦੇ ਨੇਤਾ ਵਜੋਂ ਇੱਕ ਵੱਖਰੇ ਰਾਜ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਰਾਜ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅੰਦੋਲਨ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਰਾਜ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਵਿਵਸਥਾ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਅਤੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੇ ਜਾਨ-ਮਾਲ ਦੀ ਰਾਖੀ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਅੰਦੋਲਨ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਅਤੇ ਸ਼ਾਂਤੀ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣੇ ਪੈਣਗੇ। ਪੁਲਿਸ ਜਾਂ ਹੋਰ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਕਹਿਣ 'ਤੇ ਦਰਜ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੇਸਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਦਲੀਲ 'ਤੇ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਰਾਜ ਦੇ ਪੱਖਪਾਤ ਕਾਰਨ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸਤਾਉਣ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ।

"ਰਾਜ" ਇੱਕ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਇਕਾਈ ਹੈ ਜੋ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਕਰਤੱਵਾਂ ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਹੈ। ਰਾਜ ਦਾ ਰਾਜਪਾਲ ਰਸਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸ ਰਾਜ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਦੀ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨਿਹਿਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਸਿੱਧੇ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਸੂਚੀ II ਦੇ ਤਹਿਤ, ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਸੱਤਵੀਂ ਅਨੁਸੂਚੀ ਦੀ ਐਂਟਰੀ I, "ਜਨਤਕ ਆਦੇਸ਼" ਰਾਜ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਬਲਿਕ ਆਰਡਰ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਸਾਰੀਆਂ ਵਿਧਾਨਕ ਅਤੇ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਨਿਹਿਤ ਹਨ। ਰਾਜਪਾਲ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਕਾਰਜਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਤਾ ਅਤੇ ਸਲਾਹ ਦੇਣ ਲਈ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਨਾਲ ਇੱਕ ਮੰਤਰੀ ਮੰਡਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਸਿਵਾਏ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਹ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਉਸਦੇ ਅਧੀਨ ਆਪਣੇ ਕੰਮਾਂ ਜਾਂ ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਅਨੁਸਾਰ ਵਰਤਣ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦਾ ਹੈ। . ਰਾਜ ਆਪਣੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅੰਗਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਰਮਚਾਰੀ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਰਾਜ ਦੇ ਕਾਰਜਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸੌਂਪੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ ਕੋਡ ਅਜਿਹੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ, ਜੋ ਅਪਰਾਧਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਫੌਜਦਾਰੀ ਜਾਬਤਾ ਦੇ ਅਧੀਨ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਕਾਰਜ ਸੌਂਪੇ ਗਏ ਹਨ, ਨੂੰ ਫੌਜਦਾਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਜ਼ਾਬਤਾ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦਾ ਇਹ ਫ਼ਰਜ਼ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਉਹ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪਰਾਧ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਸੂਚਨਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਇੱਕ ਪਹਿਲੀ ਸੂਚਨਾ ਰਿਪੋਰਟ ਦਰਜ ਕਰੋ। ਅਜਿਹੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਨੂੰ ਦਰਜ ਕਰਨ ਲਈ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਨਾ ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਅਥਾਰਟੀ ਜਾਂ ਰਾਜ ਤੋਂ ਕਿਸੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ F.I.R ਦਰਜ ਕਰਨ ਦੀ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨੂੰ ਛੱਡਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। Cr.P.C ਦੁਆਰਾ ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਨੇ ਲਲਿਤਾ ਕੁਮਾਰੀ ਬਨਾਮ. ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਸਰਕਾਰ & Ors., (2014) 2 SCC 1 ਨੇ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨੂੰ ਸਮਝਿਆ ਹੈ ਇੱਕ F.I.R ਰਜਿਸਟਰ ਕਰੋ ਜਦੋਂ ਦੁਆਰਾ ਮਾਨਤਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਇੱਕ ਪੁਲਿਸ ਕਰਮਚਾਰੀ। ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਜਸਟਿਸ ਪੀ. ਸਦਾਸ਼ਿਵਮ ਦੁਆਰਾ ਬੋਲਦਿਆਂ ਸੰਬੰਧਿਤ ਨਿਰੀਖਣ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ ਕਿ “ਜਦੋਂ ਪੁਲਿਸ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕੋਈ ਗਿਣਨਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਵਾਪਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਐਫਆਈਆਰ ਦਰਜ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਸੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸਰੋਤ ਦੀ ਉਡੀਕ ਨਹੀਂ ਕਰਨੀ ਪੈਂਦੀ, ਇਹ ਉਸਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ F.I.R ਰਜਿਸਟਰ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਅਤੇ ਫਰਜ਼। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਅਤੇ ਜੀਜੇਐਮ ਦੇ ਸਮਰਥਕਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਗੰਭੀਰ ਅਪਰਾਧਾਂ ਵਿੱਚ ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਪੁਲਿਸ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਐਫਆਈਆਰ ਦਰਜ ਕਰਕੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਮਰਥਕਾਂ ਨੂੰ ਫਸਾਇਆ ਸੀ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਰਾਜ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਾਂ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੋਈ ਪੱਖਪਾਤ ਜਾਂ ਬਦਨਾਮੀ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਫਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਪੱਖਪਾਤ ਦੇ ਦੋਸ਼ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ 'ਤੇ ਪੱਖਪਾਤ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਉਣੇ ਬਹੁਤ ਆਸਾਨ ਹਨ ਪਰ ਉਸ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ ਔਖਾ ਹੈ।

ਬਿਮਲ ਗੁਰੂੰਗ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਐਂਡ ਓਆਰਐਸ [ਅਸ਼ੋਕ ਭੂਸ਼ਣ, ਜੇ.]

ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਨਾ ਤਾਂ ਕੋਈ ਦਲੀਲ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕੋਈ ਸਮੱਗਰੀ ਹੈ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਸਮੇਤ ਰਾਜ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਪੱਖਪਾਤ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਰਾਜ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਲਗਾਏ ਗਏ ਪੱਖਪਾਤ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਪਿਆ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਇਹ ਕਹਿਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਕਿ ਉਸਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਦਰਜ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਐਫਆਈਆਰਜ਼ ਰਾਜ ਜਾਂ ਪੁਲਿਸ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੇ ਪੱਖਪਾਤ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਹਨ। ਲਲਿਤਾ ਕੁਮਾਰੀ ਬਨਾਮ ਸੰਵਿਧਾਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾ 83 ਵਿੱਚ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਓ.ਆਰ.ਐਸ. (ਸੁਪਰਾ), ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਨਿਰੀਖਣ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ: -"83. ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 154 ਵਿੱਚ ਵਰਤੀ ਗਈ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਪੁਲਿਸ ਦਾ ਫ਼ਰਜ਼ ਬਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਅਜਿਹੇ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਬਾਰੇ ਸੂਚਨਾ (ਅਰਥਾਤ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ.) ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਵੀ, ਜੇਕਰ ਪੁਲਿਸ ਦਾ ਇੰਚਾਰਜ ਅਧਿਕਾਰੀ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਦਾ ਸ਼ੱਕ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਵਿਧਾਨਕ ਇਰਾਦਾ ਬਿਲਕੁਲ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਭਾਵ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕਿ ਹਰ ਜਾਣ-ਪਛਾਣਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਤੁਰੰਤ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਇਹ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਥਿਤੀ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਕੋਲ ਐਫਆਈਆਰ ਦਰਜ ਕਰਨ ਜਾਂ ਨਾ ਦਰਜ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਵਿਵੇਕ ਜਾਂ ਵਿਕਲਪ ਬਚਿਆ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪਰਾਧ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਹਰੇਕ ਮਾਨਤਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਤੁਰੰਤ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸੰਹਿਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 154 ਦੇ ਅਧੀਨ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸਾਰੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਐਫਆਈਆਰ ਵਜੋਂ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 154 ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਸਿਰਫ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਕਾਗਨੀਜ਼ੇਬਲ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਜਾਂਚ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਨੂੰ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਹੈ।

42. ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਉਠਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਬੇਨਤੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸਿਰਫ਼ ਇਹ ਤੱਥ ਹੈ ਕਿ ਕੁਝ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਪੜਤਾਲ ਲੰਬਿਤ ਹੈ, ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ ਧਰਮਪਾਲ ਬਨਾਮ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਅਤੇ ਕੁਝ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਸੌਂਪੀ ਗਈ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਲਈ ਪੂਰਨ ਰੁਕਾਵਟ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਅਤੇ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਨਿਰਪੱਖ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ। ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾ 25 ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ:"25. ਅਸੀਂ ਹੋਰ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਨਵੇਂ ਸਿਰੇ ਤੋਂ, ਡੀਨੋਵੋ ਜਾਂ ਪੁਨਰ-ਜਾਂਚ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ, ਮੁਕੱਦਮਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਕੁਝ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨਾ ਉਕਤ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਲਈ ਬਿਲਕੁਲ ਅੜਿੱਕਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਜੋ ਨਿਰਪੱਖ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਹੈ। ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਭੁੱਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਜਿਵੇਂ ਮਹਾਂ ਸਾਗਰ ਦੀ ਇੱਕ ਹੀ ਪਰਖ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਲੂਣ ਦੀ ਪਰਖ, ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਆਂ ਦਾ ਵੀ ਇੱਕ ਸੁਆਦ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਭੇਦਭਾਵ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਤਕਲੀਫ਼ਾਂ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਦਾ ਸੁਆਦ..."

43. ਉਪਰੋਕਤ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਜਦੋਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਦੋਸ਼ ਦਾਇਰ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਰੁਕਾਵਟ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ- ਸ਼ੀਟ ਪਰ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਵਰਤਮਾਨ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਕੇਸ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਅਤੇ ਜੀਜੇਐਮ ਦੇ ਹੋਰ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਲਈ ਧਾਰਾ 32 ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇੱਕ ਫੈਸਲਾ ਜਿਸ 'ਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਭਰੋਸਾ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਮਿਥਿਲੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਰਾਜਸਥਾਨ ਰਾਜ (ਸੁਪਰਾ) ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਮਾਮਲਾ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਮਾਮਲਾ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਧੀ ਦੀ ਚਾਰ ਮੰਜ਼ਿਲਾ ਕਾਲਜ ਹੋਸਟਲ ਤੋਂ ਡਿੱਗ ਕੇ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ ਕੇਸ ਲੈ ਕੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਸਥਾਨਕ ਪੁਲੀਸ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਾਂਚ ਨਿਰਪੱਖ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਪੁਲੀਸ ਵੱਲੋਂ ਲੜਕੀ ਵੱਲੋਂ ਖ਼ੁਦਕੁਸ਼ੀ ਕਰਨ ਦਾ ਜੋ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇੱਕ ਪੱਖਪਾਤੀ, ਪ੍ਰੇਰਿਤ, ਇੱਕਪਾਸੜ ਜਾਂ ਪੱਖਪਾਤੀ ਜਾਂਚ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਮੁਕੱਦਮਾ ਸ਼ਾਇਦ ਹੀ ਨਿਰਪੱਖ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪੈਰੇ 11 ਅਤੇ 12 ਵਿੱਚ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:

"11. ਨਿਰਪੱਖ ਅਤੇ ਸਹੀ ਜਾਂਚ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਈ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਤੱਥਾਂ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਕਈ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦਿੱਲੀ ਪੁਲਿਸ ਸਥਾਪਨਾ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਾਜ/ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਪੁਲਿਸ ਤੋਂ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰੀ ਜਾਂਚ ਬਿਊਰੋ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਦੀ ਆਪਣੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਤਬਾਦਲੇ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਦੀ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਰਹਿਮਦਿਲੀ ਨਾਲ ਕੋਈ ਚੁਣੌਤੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਮੇਰੇ ਖਿਆਲ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਹੀ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਕੋਲ ਸਿੱਧੇ ਤਬਾਦਲੇ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਡਬਲਯੂਬੀ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਪਟਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਮਹੂਰੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਕਮੇਟੀ (2010 3 SCC 571)

12. ਫਿਰ ਵੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਉਪਲਬਧਤਾ ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੋ ਵੱਖੋ-ਵੱਖਰੇ ਮਾਮਲੇ ਹਨ। ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਸਿਰਫ਼ ਪੁੱਛਣ ਲਈ ਜਾਂਚ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਤਬਾਦਲੇ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਸਿਰਫ਼ ਹਉਮੈ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰਨ ਜਾਂ ਅਜਿਹੀ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੀ ਧਿਰ ਦੇ ਵੱਕਾਰ ਨੂੰ ਸਹੀ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਬਿਮਲ ਗੁਰੂੰਗ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਐਂਡ ਓਆਰਐਸ [ਅਸ਼ੋਕ ਭੂਸ਼ਣ, ਜੇ.]

ਕੀ ਤਬਾਦਲੇ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਦਿੱਤੇ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤ ਅਜਿਹੇ ਹੁਕਮ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਲਈ ਸਰਵ ਵਿਆਪਕ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਕੋਈ ਸਖ਼ਤ ਅਤੇ ਤੇਜ਼ ਨਿਯਮ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਸੰਭਵ ਤੌਰ 'ਤੇ ਤਜਵੀਜ਼ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹਰ ਕੇਸ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰੇਗਾ। ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਸਿੱਧੇ ਤਬਾਦਲੇ ਲਈ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਇਸ ਸਿਧਾਂਤ ਪ੍ਰਤੀ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਤਬਾਦਲੇ ਦਾ ਹੁਕਮ ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਲਈ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਕੋਈ ਧਿਰ ਜਾਂਚਕਰਤਾ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਉਦੋਂ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਨਿਆਂ ਦੇ ਬੇਬੁਨਿਆਦ ਜਾਂ ਪੱਖਪਾਤੀ ਜਾਂਚ ਦੇ ਕਾਰਨ ਪੀੜਤ ਹੋਣ ਦਾ ਵਾਜਬ ਖਦਸ਼ਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਹੀ ਅਦਾਲਤ ਅੱਗੇ ਵਧ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਆਪਣੀਆਂ ਅਸਧਾਰਨ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਪੀੜਤਾਂ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਦੀ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲਤਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਬਾਹਰੀ ਏਜੰਸੀ ਨੂੰ ਤਫ਼ਤੀਸ਼ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਦਾ ਇਹ ਮਤਲਬ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਤਬਾਦਲਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਏਜੰਸੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਝੂਠਾ ਫਸਾਏਗੀ। ਇਹ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਦੋਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਬਾਹਰੀ ਏਜੰਸੀ ਨੂੰ ਤਬਾਦਲੇ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਪ੍ਰਭਾਵ, ਦਬਾਅ ਅਤੇ ਖਿੱਚ ਤੋਂ ਆਜ਼ਾਦ ਸਮਝੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜੋ ਆਮ ਗੱਲ ਹੈ ਜਦੋਂ ਰਾਜ ਪੁਲਿਸ ਕੁਝ ਮਹੱਤਵ ਵਾਲੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਬਾਹਰੀ ਏਜੰਸੀ ਵਿੱਚ ਤਬਾਦਲੇ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਭਰੋਸਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਉਸ ਏਜੰਸੀ ਦੀ ਅਜਿਹੇ ਜਾਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੋਰ ਵਿਚਾਰਾਂ ਤੋਂ ਆਜ਼ਾਦ ਹੋਣ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਇਸ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਅਦਾਲਤ ਤਬਾਦਲੇ ਲਈ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਕੋਈ ਡਿਜ਼ਾਈਨ ਨਹੀਂ ਦੇਖਦੀ, ਇਸ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਵਜੋਂ ਦੇਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੱਚਾਈ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਤਬਾਦਲੇ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਚਾਰ ਨਾਲੋਂ ਤਬਾਦਲਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੀ ਸਮਝੀ ਗਈ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਹੈ। ਸੱਚਾਈ ਦੀ ਖੋਜ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਾਂਚ ਦਾ ਅੰਤਮ ਉਦੇਸ਼ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸੁਤੰਤਰ ਏਜੰਸੀ ਤੋਂ ਬਿਹਤਰ ਕੌਣ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

44. ਉਪਰੋਕਤ ਇੱਕ ਕੇਸ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਪੀੜਤ ਦੁਆਰਾ ਧਾਰਾ 32 ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜੋ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦਾ ਪਿਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਸੀ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਲਈ ਸੀਬੀਆਈ ਵਰਗੀ ਸੁਤੰਤਰ ਏਜੰਸੀ ਤੋਂ ਜਾਂਚ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ। ਉਕਤ ਕੇਸ ਆਪਣੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਸੀ ਅਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਮਦਦ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ।

45. ਸੰਜੀਵ ਕੁਮਾਰ ਬਨਾਮ ਓਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਚੌਟਾਲਾ (ਸੁਪਰਾ) ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਫਿਰ ਸੰਜੀਵ ਕੁਮਾਰ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਇੱਕ ਕੇਸ ਸੀ ਜੋ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਜੇਬੀਟੀ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੀਆਂ ਲਗਭਗ 4000 ਅਸਾਮੀਆਂ ਨੂੰ ਭਰਨ ਵਿੱਚ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ ਨਾਲ ਛੇੜਛਾੜ ਕਰਨ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਉਂਦਾ ਸੀ। ਸੰਜੀਵ ਕੁਮਾਰ ਦੁਆਰਾ 2003 ਦੀ ਡਬਲਯੂ.ਪੀ.(ਸੀ.ਆਰ.ਐਲ.) ਨੰਬਰ 93 ਵਜੋਂ ਦਾਇਰ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸੀਬੀਆਈ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਕੁਝ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ ਸਨ ਜੋ ਖੁਦ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਵਿਰੁੱਧ ਜਾਂਚ ਅਧੀਨ ਸਨ ਜੋ ਸੀਬੀਆਈ ਨੂੰ ਵੀ ਸੌਂਪੇ ਗਏ ਸਨ। ਉਕਤ ਮਾਮਲਾ ਆਪਣੇ ਹੀ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਸੀ ਜੋ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਸਮਰਥਨ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ।

46. ਧਿਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਕੇਸ ਉਹ ਕੇਸ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪੀੜਤਾਂ ਦੇ ਕਹਿਣ 'ਤੇ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਲਈ ਧਾਰਾ 32 ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਪੀੜਤ ਲਈ ਕੇਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵ ਰੱਖਦੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਸਹੀ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਅਤੇ ਢੁਕਵੇਂ ਸਬੂਤ, ਜੋ ਕਿ ਸਾਵਧਾਨੀ ਅਤੇ ਸਾਵਧਾਨੀ ਨਾਲ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਸਨ, ਇਕੱਠੇ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ, ਤਾਂ ਪੀੜਤ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਨੁਕਸਦਾਰ ਜਾਂਚ 'ਤੇ ਨਿਆਂ ਨਹੀਂ ਮਿਲਣਾ ਯਕੀਨੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਨੁਕਸਦਾਰ ਤਫ਼ਤੀਸ਼ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਗਲਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਫਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਸਨੂੰ ਅਗਲੇਰੀ ਜਾਂਚ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸਾਰੇ ਉਪਾਅ ਮੰਗਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਸਾਰੇ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਮਾਰਸ਼ਲ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੈ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਸਬੂਤਾਂ ਤੋਂ ਸੱਚਾਈ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਇੱਕ ਸਿਧਾਂਤ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਜਾਂਚ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਲਈ ਕਿਸੇ ਦੋਸ਼ੀ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਾਣ ਦੀ ਕੋਈ ਰੁਕਾਵਟ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਸੀਂ ਨਹੀਂ ਸਮਝਦੇ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਢੁਕਵਾਂ ਕੇਸ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਧਾਰਾ 32 ਅਧੀਨ ਕੇਸਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸੁਤੰਤਰ ਏਜੰਸੀ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਲਈ। ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਨੂੰ ਰਾਜ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਜ਼ੁਲਮ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

47. ਉਪਰੋਕਤ ਚਰਚਾ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਕਿਸੇ ਰਾਹਤ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਖਾਰਜ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਦੇਵਿਕਾ ਗੁਜਰਾਲ ਦੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਖਾਰਜ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ :- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

PALLAV THAKUR ADVOCATE